
ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat pénzügyi
helyzetének ellenőrzéséről (43/2)

1163

2011. december

Számvevői Iroda

Iktatószám: V-3019-14/2011.

Témaszám: 1015

Vizsgálat-azonosító szám: V056011

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Varga Sándor

számvevő igazgató-helyettes

Az ellenőrzést vezette:

Renkó Zsuzsanna

számvevő tanácsos

Az ellenőrzést végezték:

Varga József

számvevő tanácsos

Dr. Lacó Bálintné

számvevő tanácsos

Kalmár István

számvevő tanácsos

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentések:

címe

sorszám

Jelentés a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat gazdálkodási rendszerének 2007. évi átfogó ellenőrzéséről

0753

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	12
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	17
1. Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatai	17
2. Pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulása	20
2.1. A működési és felhalmozási egyensúly alakulása	22
2.2. Az Önkormányzat bevételei	26
2.3. Az Önkormányzat kiadásai	28
3. Kötelezettségek bemutatása	32
3.1. A pénzügyi intézetek felé fennálló kötelezettségek	32
3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek	39
3.3. Egyéb kötelezettségek	40
4. A pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében hozott intézkedések	41
5. A helyi önkormányzatok gazdálkodási rendszerének 2007. évi ellenőrzése során a pénzügyi egyensúly javítására tett szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok hasznosulása	46

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet Működési és felhalmozási hiány/többlet az Önkormányzat rendeleteiben
- 2/a számú melléklet Az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt bevételei és kiadásai 2007-2010 között
- 2/b számú melléklet Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, adósságszolgálatának alakulása 2007-2010 között
- 3/a. számú melléklet Az Önkormányzat 2010. december 31-én folyamatban lévő fejlesztési feladataihoz kapcsolódó 2010. évet követő kötelezettségvállalásainak összegzéséről (a folyamatban lévő fejlesztések 2010. utáni kötelezettségvállalásairól)
- 3/b. számú melléklet Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése
4. számú melléklet Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés elnökének észrevétele
5. számú melléklet Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés elnökének észrevételére adott válasz

---

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

Áht.	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
ÁSZ tv.	az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény (2011. július 1-jétől az Állami Számvevőszékről szóló 2011. LXVI. törvény)
Htv.	a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény

Szórövidítések

APEH	Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (2011. január 1-jétől Nemzeti Adó és Vámhivatal)
ÁSZ	Állami Számvevőszék
BM	Belügyminisztérium
EDP hiány/egyenleg	Uniós módszertan szerinti maastrichti kritériumoknak megfelelő számítás szerinti hiány/egyenleg
EU	Európai Unió
GDP	Bruttó hazai termék
Hivatal	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzati Hivatal
Illetékhivatal	Komárom-Esztergom Megyei Illetékhivatal
Kórház	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Szent Borbála Kórháza
Könyvtár	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat József Attila Megyei Könyvtára
Közgyűlés	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Közgyűlése
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
Levéltár	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Levéltára
Mentálhygiénes és Rehabilitációs Intézmény	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Mentálhygiénes és Rehabilitációs Intézménye
Múzeum	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Múzeumainak Igazgatósága
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
OEP	Országos Egészségbiztosítási Pénztár
Önkormányzat	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat
PPP konstrukció	Public Private Partnership (Partnerségi együttműködés közfeladatok ellátására a magánszektor bevonásával)
SNA	SNA System of National Accounts (Nemzeti Számlák Rendszere)
szja	személyi jövedelemadó
SzMSz	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat többször módosított 2/2007. (III. 29.) számú rendelete az Önkormányzat és Szervei Szervezeti és Működési Szabályairól

---

JELENTÉS

a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszék 2011. évtől érvényes stratégiája új irányt szabott a helyi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzésében is. Az ÁSZ – küldetése és jövőképe szerint – szilárd szakmai alapokra támaszkodva értékteremtő ellenőrzéseivel és helyzetelemzéseivel az államháztartás egészében, így a helyi önkormányzati alrendszerben is elő kívánja segíteni a közpénzek és a közvagyon szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes hasznosítását. E folyamat részeként – a 2010. évi államháztartási hiány alakulásának összetevőire is figyelemmel – megkezdődött az önkormányzati alrendszer pénzügyi helyzetelemzése.

Az NGM 2011 áprilisában közzétett adatai szerint¹ a 2010. évi 1036,2 milliárd Ft összegű, 3,8%-os EDP (maastrichti kritériumok szerinti, Túlzott Hiány Eljárás keretében kimutatott) hiánycél nem volt tartható, az önkormányzati alrendszer tervezett meghaladó hiánya miatt a GDP arányában kifejezett államháztartási hiány 4,2%-ra emelkedett.

Az önkormányzatok költségvetési jelentése szerint 2010. első háromnegyedév végén az önkormányzati alrendszer finanszírozási műveletek nélküli GFS rendszerű hiánya 97 milliárd Ft volt a tervezett éves mérték 51%-át érte el. Bár az elmúlt években kiugróan magas hiány halmozódott fel az utolsó negyedévben, a 97 milliárd Ft-os szeptember végi hiány nem indokolta az önkormányzati alrendszer 190 milliárd Ft-ra becsült éves hiányának felülvizsgálatát. A tervezett hiány túllépése, az utolsó negyedévi 150 milliárd Ft-os pénzforgalmi hiány nem volt reálisan feltételezhető. A helyi önkormányzatok januári gyorsjelentése szerint a pénzforgalmi hiány 247,7 milliárd Ft-ot tett ki. A tervezettnél nagyobb önkormányzati pénzforgalmi hiány kialakulásában – az NGM által az éves költségvetési beszámoló elkészítéséhez kiadott tájékoztató szerint – az iparűzési adó elmaradása, a gépjárműadó, az illetékek és más bevételek tervezettnél alacsonyabb összegben teljesülése volt a meghatározó.

A megyei önkormányzatok kötelező feladatellátását többlépcsős törvényi előírások határozzák meg. A feladatokra vonatkozó szabályozás első szintjét az

---

¹ NGM Tájékoztató Magyarország Strukturális Reformprogramjának végrehajtásáról (2011. április 1). A Tájékoztató évente két alkalommal – április és október hónapban – jelenik meg.

Ötv.², a második szintet a hatásköri³, a harmadik szintet a további ágazati, szakmai törvények (egyebek mellett az oktatási, egészségügyi, szociális) adják.

A megyei önkormányzatok a feladatellátás és a központi forráselosztás tekintetében sajátos helyet foglalnak el a helyi önkormányzati rendszerben. A megyei önkormányzat **kötelező feladatainak** egy része – így a megyében lévő természeti és társadalmi muzeális emlékek, a történeti iratok gyűjtése, őrzése, tudományos feldolgozása, a megyei könyvtári szolgáltatás, a pedagógiai és közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás, a megyei testnevelési és sportszervezési feladatellátás, a gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítése, a gyermekvédelmi- és szociális szakellátás – az **Ötv-ből** közvetlenül levezethető kötelezettség.

A középiskolai, szakiskolai, és kollégiumi ellátás, a fogyatékos gyermekek oktatása, nevelése, gondozása az **ágazati törvény** szerint a megyei önkormányzat kötelező feladata. Azonban, ha a települési önkormányzat lát el ilyen feladatot, és arról lemond, a megyei önkormányzatnak a feladatot át kell vennie. Így a megyei önkormányzatok által ellátandó kötelező közszolgáltatások ellátásának mértékére a települési önkormányzatok döntései jelentősen kihatnak.

Az alapellátást meghaladó egészségügyi szakellátás biztosítása akkor képezi a megyei önkormányzat feladatát, ha az önkormányzati vagyon kialakításáról szóló törvényben⁴ a feladat ellátásához szükséges vagyont az önkormányzat a tulajdonába kapta.

Az **önként vállalt** feladat ellátására – mivel annak vállalása a kötelező feladatok ellátását nem veszélyeztetheti – a kötelező közszolgáltatások mértékének alakulása lényegi hatással van.

A feladat és hatáskör telepítés sajátosságai mellett a megyei önkormányzatok kialakított forrásszerkezete, a forrásszabályozásból adódó szűk mozgástere, a központi költségvetéstől való erőteljes függősége is determinálja az önkormányzatok feladatellátásra vonatkozó döntéseit.

A 2007-2010. években az önkormányzati feladatok ellátásának keretét biztosító **forrásszabályozás** – ennek részeként az illetékbevételekből és a személyi jövedelemadóból való részesedés szabályai – a megyei önkormányzatok vonatkozásában nem változtak:

- A megyei önkormányzatok saját bevételein belül az **illetékbevételek** döntően az ingatlanpiac stagnálása, majd visszaesése, és egyes illetékkedvezmények bevezetése következtében – megyénként differenciált mértékben ugyan, de – 2010-re általánosan visszaestek. A **2010. évben** befolyt **39,2 milliárd Ft** illetékbevételek a 2006. évben realizált 71,1 milliárd Ft illetékbevételek alig több mint 55%-a volt. A kieső bevételek pótlására az önkor-

---

² Ötv. 69-70. §-ai

³ a Htv.

⁴ Az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény.

mányzati alrendszer szintjén történtek intézkedések, 2010-ben 5 milliárd Ft-ot, 2011-ben 1,2 milliárd Ft-ot ellentételezett a központi költségvetés. Az illetékbevétel a megyei önkormányzatok a saját folyó bevételeik között számolják el⁵.

Az illetékek kivetésének és beszedésének joga 2006. december 31-ig a megyei önkormányzatok feladata volt. A 2007. évtől a megyei illetékhivatalok illetékbeszedési feladatait az APEH vette át⁶. Az önkormányzati illetékrészesedési szabályok változatlanok maradtak, azonban az illetékbeszedés költségeit az önkormányzatok illetékbevételeiből átlagos (a Fővárosnál 4,0%-os, a megyei és megyei jogú városi önkormányzatnál 8,5%-os) kulcsot alkalmazva vonták le. E döntés következtében azon megyei önkormányzatok, amelyek a 8,5%-os költségnél kedvezőbb költségszint mellett látták el korábban ezt a feladatot, kedvezőtlenebb helyzetbe kerültek.

- Az önkormányzati alrendszer **személyi jövedelemadó**ból való részesedésének makroszintű szabályozása nem változott 2007-2010 között⁷. A helyi önkormányzatokat normatív módon megillető 32%-os részesedés visszaosztásának részletszabályai azonban a megyei önkormányzatok számára – a reálgazdaság kedvezőtlen irányú folyamatai, és az államháztartás egyensúlyi helyzetére tekintettel elrendelt kormányzati intézkedések miatt – megszorító intézkedéseket jelentettek. Összesen 17 milliárd Ft – 2007-ben 10 milliárd Ft, 2010-ben további 7 milliárd Ft – szja-t vontak ki a megyei önkormányzatok gazdálkodási köréből⁸. Az átengedett személyi jövedelemadó a megyei önkormányzatok egyik bevétele.

A megyei önkormányzatok 2007-2010 között rendelkezésre álló forrásait az alábbiakban mutatjuk be:

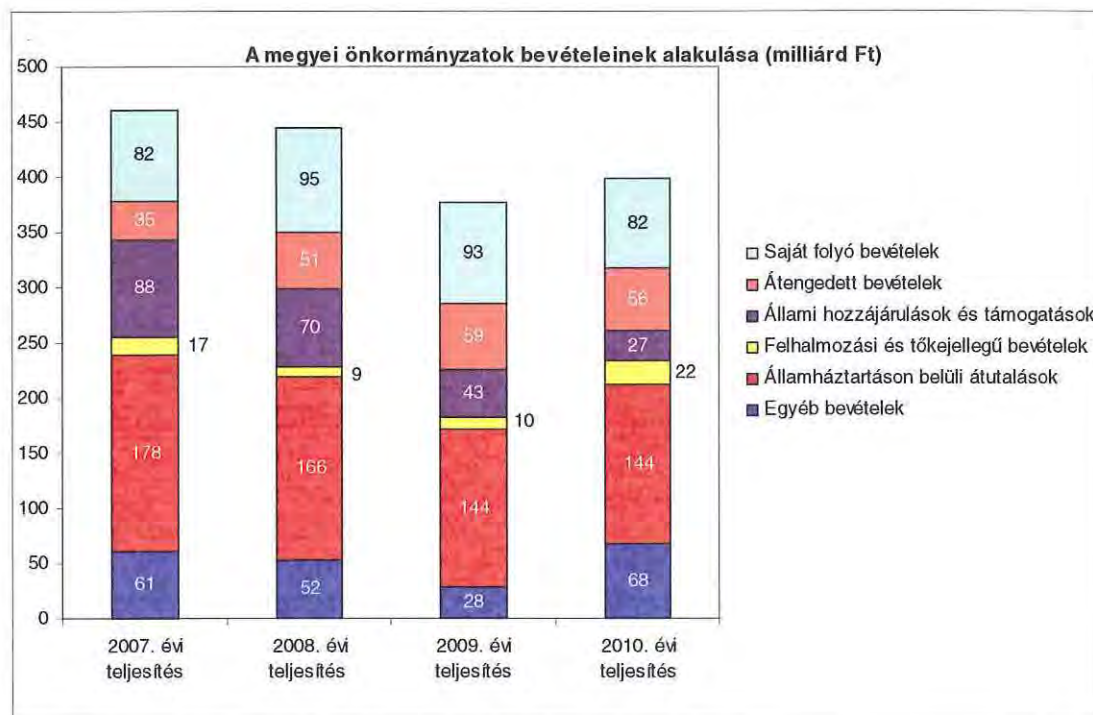
---

⁵ A megyei önkormányzatok illetékbevételei az önkormányzati alrendszer saját folyó bevételeiből 2007-ben 35,9 milliárd Ft-ot (61,4%-ot), 2008-ban 41,5 milliárd Ft-ot (61,7%-ot), 2009-ben 36,5 milliárd Ft-ot (62,5%-ot), 2010-ben 25,1 milliárd Ft-ot (64,1%-ot) tettek ki.

⁶ Az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2006. évi LXI. törvény 115. §-a, amely az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 73. §-át módosította.

⁷ A megyei önkormányzatok személyi jövedelemadó részesedése az önkormányzati alrendszer átengedett bevételeiből 2007-ben 34,7 milliárd Ft-ot (7,0%-ot), 2008-ban 51,2 milliárd Ft-ot (9,2%-ot), 2009-ben 59,2 milliárd Ft-ot (9,3%-ot), 2010-ben 56,3 milliárd Ft-ot (8,3%-ot) tett ki.

⁸ A megyei önkormányzatok szja kiegészítése háromelemű. A tételes, minden megyére egységesen meghatározott összeg – az adott évek költségvetési törvényeinek 4. sz. mellékletében meghatározottak szerint – 2006-ban 593 millió Ft, 2007-ben és 2008-ban egyaránt 355 millió Ft, 2009-ben 370 millió Ft volt. A megye népességszáma után járó kiegészítés a 2006. évi 208 Ft/fő összegről 2010-re 120 Ft/fő-re, a megyei intézmények ellátottjai után járó kiegészítés 42 236 Ft/ellátottról 20 755 Ft/ellátottra csökkent.

A megyei önkormányzatok saját folyó bevételeinek részaránya – amelyek főbb elemei: az intézményi térítési díjak, az illetékbevétel, a kamatbevételek – a 2007. évi összbevételen (461 milliárd Ft) belül 17,9% volt, amely 2010-re annak ellenére 20,6%-ra nőtt, hogy az összege 82 milliárd Ft maradt. Ennek oka az volt, hogy az összbevétel a 2007. évi 461 milliárd Ft-ról 2010-re 399 milliárd Ft-ra csökkent.

Az átengedett bevételek, amelyek a megyei önkormányzatoknál a személyi jövedelemadóval való részesedést jelentették, az összbevételen belül a 2007. évi 35 milliárd Ft-ról 56 milliárd Ft-ra nőttek.

Az állami hozzájárulások és támogatások – amelyek főbb elemei: az ellátotti létszámhoz kötődő normatív állami hozzájárulások, központosított, fejezeti szinten kezelt célleírányzatból juttatott működési és fejlesztési támogatások – a 2007. évi 88 milliárd Ft-ról (19,1%-os részarányról) 2010-re 27 milliárd Ft-ra (6,8%-os részarányra) estek vissza.

A felhalmozási és tőkejellegű bevételek – tárgyi eszközök (ingatlanok és ingóságok), föld és immateriális javak, részesedések értékesítése, EU-tól átvett pénzeszközök – a 2007. évi 17 milliárd Ft-ról (3,6%-os részarányról) 2010-re 22 milliárd Ft-ra (5,4%-ra) emelkedtek.

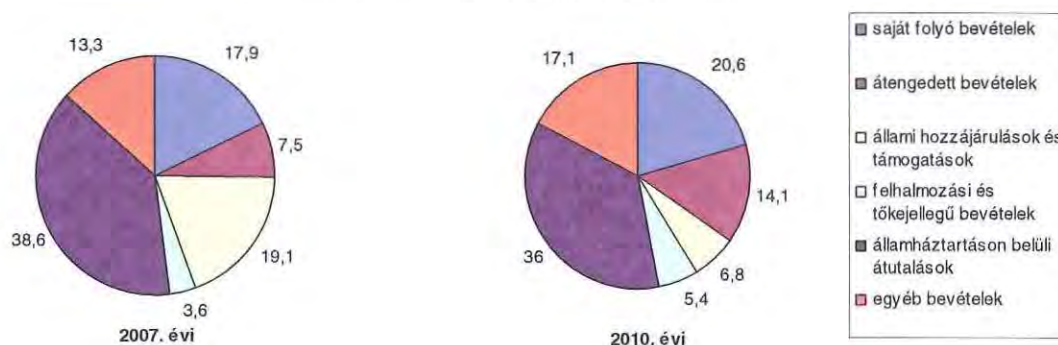
Az államháztartáson belüli átutalások részesedése 2007-ben 178 milliárd Ft volt. 2010. év végére 144 milliárd Ft-tal csökkent, részaránya 38,6%-ról 2,6 százalékpontos csökkenés után 2010-ben 36%-ra változott. Ez a bevételi kategória tartalmazza az egészségbiztosítási és egyéb elkülönített állami pénzalapoktól átvett forrásokat. A 2010-ben e címen elszámolt bevétel 144 milliárd Ft volt.

A megyei önkormányzatok központi költségvetésből származó bevételeinek összege 2007-ben 400 milliárd Ft volt, amely 2010. évre 331 milliárd Ft-ra (az időszak alatt összesen 69 milliárd Ft-tal) 17,3%-kal csökkent.

Az egyéb, pénzmaradványból, vállalászási bevételekből, államháztartáson kívülről származó átutalásokból, a hitelekből, a hosszú és rövid lejáratú értékpapírok értékesítéséből származó bevételek részesedése a 2007-2010. évek viszonylatában 13,3%-ról 17,1%-ra emelkedett. Ez utóbbiak 2010. évi beszámoló szerinti összevont teljesítése 68 milliárd Ft volt⁹.

Mindezeket figyelembe véve 2007 és 2010-ben a megyei önkormányzatok forrásösszetételének megoszlását az alábbi ábra szemlélteti:

A megyei önkormányzatok 2007-2010. évi forrásainak megoszlása (%-ban)

Annak ellenére, hogy a megyei önkormányzatok kötelezően ellátandó feladataikat 2007-hez képest kevesebb intézményben, csökkenő foglalkoztatotti létszám mellett végezték¹⁰, a jelentős bevételkiesést a - szervezési intézkedések hatására - csökkenő ráfordítások nem tudták kompenzálni. Az ellátottak száma – a szociális, gyermekvédelmi ágazat bentlakásos elhelyezést nyújtó intézményeit kivéve – eltérő mértékben ugyan, de minden ágazatban évről évre csökkent, amely a fajlagos hozzájárulások csökkenésével együtt a normatív állami hozzájárulás arányának visszaeséséhez vezetett.

A 2007-2013-as időszakra meghirdetett, vissza nem térítendő EU-s fejlesztési forrásokhoz való hozzájárulás lehetősége felerősítette az önkormányzati alrendszer fejlesztési igényeit. A fokozott fejlesztési tevékenység a felhalmozási bevételek és kiadások egyensúlyának megbomlásán¹¹ túl a jelentkező jövőbeni fenntartási kötelezettség miatt tovább terhelhetik az önkormányzatok költségvetését.

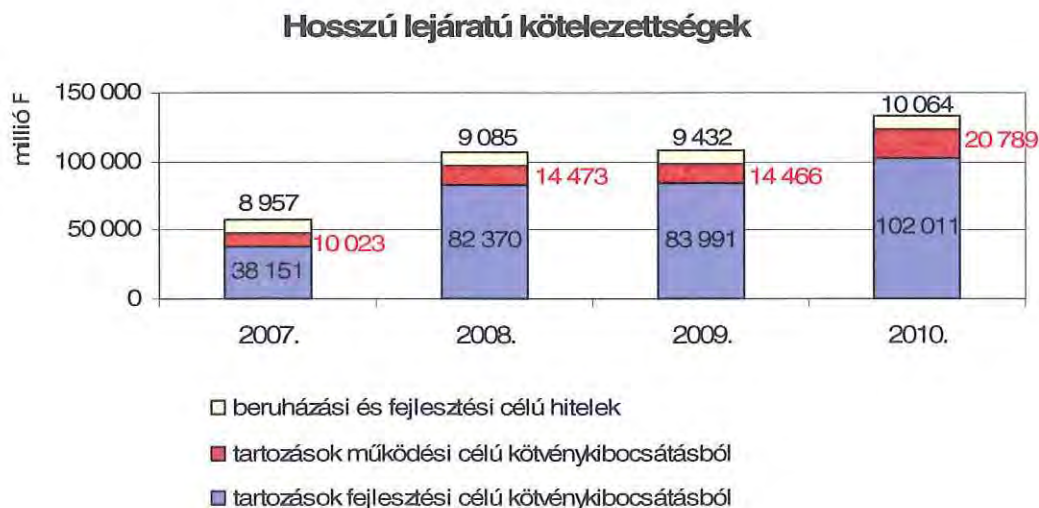
⁹ Az egyéb bevételek összege 2007-2010 között eltérő módon változott, 2007-ben 61 milliárd Ft volt, 2008-ban 52 milliárd Ft-ra, 2009-ben 28 milliárd Ft-ra esett vissza, majd 2010-ben ismét – 68 milliárd Ft-ra – emelkedett.

¹⁰ a BM által 2010 decemberében elvégzett felmérés adatai szerint

¹¹ Az önkormányzati alrendszerben – az éves zárszámadási törvényjavaslatok általános indokolása, X. Helyi önkormányzatok gazdálkodása fejezet szerint – a felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege 2007-ben 142,4 milliárd Ft, 2008-ban 112,3 milliárd Ft, 2009-ben 234,5 milliárd Ft hiányt mutatott.

A **megyei önkormányzatok** felhalmozási és működési célú **pénzügyi és szállítói kötelezettségeinek állománya** a vizsgált időszakban erőteljesen növekedett.

A hosszú lejáratú kötelezettségeket a következő ábra szemlélteti:

A hosszú lejáratú kötelezettségek mellett az időszakban a 2007. évi 22 milliárd Ft-ról 24 milliárd Ft-ra (8,8%-kal) növekedett az áruszállításból származó szállítói kötelezettségek állománya.

A mérlegben kimutatott kötelezettségek állománya mellett az elhasználódott eszközök pótlására forrást biztosító amortizációs (felújítási) alap képzésének¹² elmaradása további problémákat vetít előre. A megyei önkormányzatok beszámolójelentéseinek összegzése szerint 2007-ben még az elszámolt értékcsökkenés 90%-ának megfelelő összeget fordítottak felújítási célokra, 2009-ben ez az arányszám már csak 16,5% volt. Ez maga után vonta a feladatellátást kiszolgáló tárgyi eszközök állagának erőteljes romlását.

Az ÁSZ a 2011. évi ellenőrzési tervében a 43. számú, az „Önkormányzatok gazdálkodási rendszerének ellenőrzése” részeként egy időben, egymással párhuzamosan tekinti át és elemzi az önkormányzati alrendszer középszintjét jelentő 19 megyei önkormányzat pénzügyi helyzetét. A gazdálkodás szabályszerűségét az ÁSZ előző évek során ellenőrizte a megyei önkormányzatoknál is, ezért jelen vizsgálatunk erre nem tér ki.

A jelentés a megyei önkormányzatok sajátos feladatellátási és forrásszabályozási helyzetére tekintettel a megyei önkormányzatok pénzügyi helyzetét, illetve az ezzel összefüggő korábbi ÁSZ javaslatok megvalósítását mutatja be.

Az ellenőrzés a 2007. január 1. – 2011. március 31. közötti időszakot ölelte fel.

¹² Erre a jelenlegi szabályozási környezetben nem kötelezi semmilyen előírás az önkormányzatokat.

A vizsgálat jogszabályi alapját 2011. július 1-je előtt az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3), (5), (6) és (9) bekezdéseiben, az Ötv. 92. § (1) bekezdésében és az Áht. 104. § (3) bekezdésében, 2011. július 1-jét követően az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 1. § (3) bekezdésében, az 5. § (2)-(6) bekezdéseiben és az Áht. 120/A. § (1) bekezdésében foglalt előírások képezték.

Komárom-Esztergom megye országos és régión belül elfoglalt helyzetét 2010. december 31-én az alábbi mutatók szemléltetik (megyei jogú várossal együtt):

Index: az előző év azonos időszak (időpontja)=100,0

Mutató megnevezése	Komárom-Esztergom megye	Közép-dunántúli régió	Országos
Népesség száma (ezer fő)*	312	1 095	9 986
Népesség változás indexe (%)	100,0	99,6	99,7
Az ipari termelés volumenindexe (%)	101,3	104,6	110,7
Egy lakosra jutó ipari termelési érték (ezer Ft)	7 964,6	4 359,8	2 044,4
Ezer lakosra jutó vállalkozások száma (db)	127	135	165
A beruházások egy lakosra vetített teljesítményértéke (ezer Ft)	402,9	280,9	304,7
Foglalkoztatási arány (%)	54,6	52,1	49,5
Munkanélküliségi ráta (%)	8,6	9,4	10,8
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete (Ft)	130 085	124 133	132 628
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresetének indexe (%)	109,3	109,1	106,9

Ebből Tatabánya Megyei Jogú Város népessége: 71 072 fő

A mutatók azt jelzik, hogy Komárom-Esztergom megye a gazdaság helyzetét reprezentáló egyes mutatók – az ipari termelés volumenének változása, az ezer lakosra jutó vállalkozások száma – tekintetében elmarad az országos és a Közép-dunántúli régiót jellemző adatoktól. Ugyanakkor mind a régiós, mind pedig az országos értékeknél kedvezőbb a munkanélküliségi mutatója, az alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresetének változása és az egy lakosra jutó ipari termelési érték. Ez utóbbi az országos érték háromszorosát meghaladja, így az adatok alapján a megye a régió meghatározó gazdasági ereje.

A megyében 76 települési – egy megyei jogú városi, 10 városi, 3 nagyközségi és 62 községi – önkormányzat működött.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat adatszolgáltatása szerint 2010-ben költségvetési kiadásából 13 436 millió Ft-ot (99,2%) **kötelező**, 107 millió Ft-ot (0,8%) önként vállalt feladatai ellátására fordított. A kötelező és önként vállalt feladatok körét az Ötv. és az ágazati törvények által meghatározottnak tekintették. Önként vállalt feladataik terjedelmét, az ahhoz biztosított forrásokat az éves költségvetési rendeletekben határozták meg.

Az Önkormányzat **önként vállalt feladatai** kiemelten a kultúra, a művészeti, szórakoztató és szabadidős tevékenységhez, egyes idegenforgalmi, turisztikai szolgáltatásokhoz, a tehetséggondozás, a szakképzés támogatásához kapcsolódtak, a 2010. évben alapot hoztak létre a megye lakosai közül a természeti katasztrófák károsultjainak támogatására.

Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait 2010. december 31-én 21 költségvetési szervvel látta el. A Hivatal és a költségvetési intézményként működő Kórház mellett négy intézmény szociális és gyermekvédelmi, 10 intézmény közoktatási, három intézmény kulturális és közművelődési, két intézmény egyéb feladatokat lát el. Az intézmények száma a 2007-2010. évek között két intézmény települési önkormányzatoktól történő átvétele, hat intézmény más önkormányzat, illetve többcélú kistérségi társulás részére történő átadása, három intézmény kiszervezése (kettő egyház részére, egy pedig gazdasági társaság részére), továbbá intézmények összevonása (mely összesen hét, ebből négy szociális otthoni ellátást, három közoktatási feladatot ellátó intézményt érintett), megszüntetése (három gazdasági ellátó szervezet) eredményeként alakult ki. A feladatokat 49 telephelyen látják el. A telephelyek száma nem változott, annak ellenére, hogy az Önkormányzat által működtetett intézmények száma a 2006-2010. évek között 17-tel csökkent.

Az Önkormányzat kizárólagos tulajdonosa egy gazdasági társaságnak, mely ténylegesen már nem működik, ezért annak értékesítését tervezi. Ezen túlmenően 1,6%-os (1,0 millió Ft) összegű tulajdonosi részesedéssel rendelkezik a Komáromi Monostori Erőd Kft-ben.

A vizsgált időszakban az Önkormányzatnál – a folyó pénzügyi helyzet elemzéséhez alkalmazott 2/a. számú CLF módszer szerint – a folyó költségvetés egyenlege a működési jövedelem a 2007., valamint a 2009. években negatív összegű volt. A folyó bevételek nem nyújtottak fedezetet a folyó működési kiadásokra. A 2008., valamint a 2010. évben a folyó bevételek ugyan meghaladták a folyó kiadások összegét, a működési célú megtakarítások azonban az esedékes törlesztéshez már nem voltak elégségesek. Így a nettó működési jövedelem valamennyi évben negatív összegű volt, a 2007-2010. években összesen -1757 millió Ft.

A működési forráshiány kialakulását leginkább az okozta, hogy az Önkormányzat **legfőbb bevételi forrásainak** – a jogszabályi kedvezmények bővü-

lése és az ingatlanforgalom visszaesése következményeként az illetékbevétel, valamint a központi forráskivonás, az átengedett szja, az ellátottak számában bekövetkezett változás hatására az állami támogatások – összege a 2007. évi 6201 millió Ft-tal szemben a 2010. évben 3427 millió Ft volt, 2774 millió Ft-tal (44,7%-kal) csökkent.

Az illetékbevétel – a 2/b. számú melléklet alapján – 2010-re a 2006. évi 2105 millió Ft 57,2%-ára, 1204 millió Ft-ra csökkent. Az átengedett szja és az állami támogatások együttes összege a központi forráskivonás hatására, valamint az ellátotti létszám visszaesését is figyelembe véve kevesebb lett, 2010-ben 2223 millió Ft volt, amely a 2007. évi 4456 millió Ft-nak a 49,9%-a. A Kórház működtetéséhez biztosított OEP támogatás a 2007. évben 5490 millió Ft volt, amely a 2010. évben 6415 millió Ft-ra (16,8%-kal) emelkedett. Az egyéb saját bevételek 2007-ről 2010-re 540 millió Ft-tal (23,0%-kal) nőttek.

Az Önkormányzat folyó **működési kiadása** a 2007. évi 14 215 millió Ft-ról 14,7%-kal, 2094 millió Ft-tal (12 121 millió Ft-ra) csökkent a 2010. évre.

A folyó működési kiadásokon belül az Önkormányzatnál meghatározó szerepe van a Kórház működési kiadásai alakulásának.

Az intézmények teljesített működési kiadásai – Kórház nélkül – 2007-ben 7959 millió Ft-ot tettek ki (az összes működési kiadás 56,0%-át), amely 2010-re 5609 millió Ft-ra (az összes működési kiadás 46,3%-ára) csökkent.

Az Önkormányzat 2007-2010 között a Kórház működési kiadásaihoz 634 millió Ft-tal járult hozzá, amelyet központosított állami támogatásokból fedezett. A kórházi működési támogatások a központi bérpolitikai intézkedésekhez, a létszámcsökkentésekhez kapcsolódó többletköltség fedezetéhez, a 13. havi juttatások kifizetéséhez, kereset kiegészítésekhez kapcsolódtak.

A 2007-2010. években az Önkormányzat felhalmozási költségvetésének egyenlege folyamatosan negatív volt, amely a vizsgált években összesen 2303 millió Ft felhalmozási forráshiányt okozott.

A működési és felhalmozási kiadáson belül a 2007-2010. évek között a felhalmozási kiadások súlya 1023 millió Ft-ról, (7,2%-ról) 1236 millió Ft-ra, (9,1%-ra) nőtt. Az Önkormányzat a Kórháznak felhalmozási célokra csak a 2010. évben biztosított 146 millió Ft támogatást a Kórház struktúraváltást és energetikai korszerűsítést célzó pályázataihoz. A 2010. utánra vállalt felhalmozási célú kötelezettségek összege 5692 millió Ft. Ez utóbbiak forrásai: 811 millió Ft kötvénybevétel, 4171 millió Ft elnyert európai uniós támogatás, továbbá 710 millió Ft elnyert hazai társfinanszírozás.

Az Önkormányzat **pénzügyi kötelezettségeinek állománya** a könyvviteli mérlegadatok szerint 2006. december 31-ről 2010. december 31-re 738 millió Ft-ról 8302 millió Ft-ra, több mint 11-szeresére nőtt. Az Önkormányzat 2010. év végi pénzügyi kötelezettségéből 6969 millió Ft (84,0%) kötvénykibocsátásból, 277 millió Ft (3,3%) felhalmozási célú hosszú lejáratú hitel felvételéből, 558 millió Ft (6,7%) működési célú hosszú lejáratú hitel igénybevételéből, továbbá 498 millió Ft (6,1%) költségvetési év végén ki nem egyenlített folyószámla hitelből keletkezett. Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalások teljesí-

tésének az Önkormányzat emelkedő folyószámlahitel állománnyal és 2010. után ismételten¹³ igénybevett munkabérhitellel tudott eleget tenni. A vizsgált időszakban adósságszolgálatra az Önkormányzat 1299 millió Ft-ot teljesített, amelyből a kamatkiadás 794 millió Ft volt, ezen belül a felvett kötvénnyel kapcsolatosan fizetett kamat összege 397 millió Ft. A kötvényből származó források befektetéséből realizált kamatbevétel 891 millió Ft.

A 2010. évben 343 napon keresztül 299 millió Ft volt a folyószámla hitel átlagos napi állománya. A munkabér megelőlegezési hitel 2010-ben 48 napon keresztül 129 millió Ft-os átlagos napi állománnyal állt fenn.

Ezek miatt az Önkormányzatnak a 2011-2013. években 1052 millió Ft és 2580 ezer CHF tőketörlesztést és kamatfizetést¹⁴ kell teljesítenie. Az Önkormányzat 2010. év végi szállítói tartozása 572 millió Ft (ebből lejárt 197 millió Ft).

A 2011-2013. évi **összes** (pénzüntézeti és szállítói) **kötelezettség** teljesítésére figyelembe vehető 2234 millió Ft szabad pénzmaradvány, 773 millió Ft jelzáloggal nem terhelt forgalomképes ingatlanvagyon, és 73 millió Ft követelésállomány. Ez összegszerűen fedezetet nyújt a kötelezettségekre, kockázatot jelent azonban, hogy a szabad pénzmaradványt már a 2011. évre tervezett költségvetési hiány forrásaként is figyelembe kellett venni, továbbá, hogy a vagyonelemek egyidejű értékesítésénél alacsonyabb értéken realizálódhat az árbevétel.

A 2010. december 31-i pénzüntézeti kötelezettségállományból a 2013. évet követően fennálló kötelezettségek összege: 357 millió Ft, és 30 981 ezer CHF. Ezekre figyelembe vehető források nem számszerűsítettek.

Kockázatot jelent az Önkormányzat számára, hogy a számlavezetője, a rövid lejáratú hitelt biztosító és a kötvénykibocsátással megbízott egyik pénzüntézete ugyanazon bank, így a pénzüntézet a kockázatokat összevontan értékelve – amely a helyszíni vizsgálat idején még nem érzékelhető – a jövőben kedvezőtlenebb hitelkonstrukciókat alkalmazva nyújthat hitelt.

A közgyűlési előterjesztések nem tartalmazták a kötelezettségvállalások visszafizetési forrásait, a teljes futamidő várható kamat- és tőkefizetési kötelezettségeit, az árfolyam- és kamatkockázatok bemutatását. Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalással megvalósított felhalmozási kiadások esetleges bevétel növelő, illetve kiadást csökkentő vonzatát, továbbá ezeknek a fejlesztéshez, felújításhoz vállalt kötelezettségek visszafizetési forrásként való számbavételét nem vizsgálták.

Az Önkormányzat nem vizsgálta azt sem, hogy az **elhasználódott eszközök pótlása** milyen kötelezettséget jelent számára. A 2007-2010. években a tárgyi eszközök után 910 millió Ft összegű értékcsökkenést számolt el, ugyanakkor felújításra 350 millió Ft-ot (38,6%-ot) fordítottak.

---

¹³ Az Önkormányzat 2007-ben vett igénybe munkabérhitelt, a 2008-2009. években nem.

¹⁴ A 2011. I. negyedévi kamat mértékét alapul véve.

Az Önkormányzat a 2010. évi választásokat követően nem fogadott el gazdasági programot. A 2007-2010. évekre szóló programtervezet a kiadáscsökkentő intézkedések számszaki vonatkozásait nem tartalmazta.

A végrehajtott **kiadáscsökkentő intézkedések** a gazdálkodás átláthatóbbá tételét, valamint a feladatellátás szakmai színvonalának, a pénzügyi helyzetnek a javítását célozták. A 2007-2010. években az intézményátstrukturizálások, a feladatváltozások, valamint a takarékosági intézkedések eredményeként együttesen 1332 millió Ft kiadás megtakarítást mutatott ki, amelyből 882 millió Ft az intézményátadások következtében jelentkezett.

A létszámcsökkentő intézkedések következtében 2007-2010 között a Hivatalnál és az intézményeknél összesen 1068 álláshelyet szüntettek meg, amelyből 743 fő (69,6%) ágazati szakmai, 325 fő (30,4%) intézményüzemeltetéshez, fenntartáshoz, gazdasági ügyek intézéséhez kapcsolódó álláshely volt. A megszűnt álláshelyek közül 592 az intézmények átadásához kapcsolódott.

Az Önkormányzat **bevételnövelést** eredményező intézkedéseket nem tett. Az ingatlanok – ezen belül termőföld – bérbeadásából származó bevétel növekedést a vizsgálat alatt rendelkezésre álló időben nem tudta számszerűsíteni. A tárgyi eszközök értékesítéséből az Önkormányzatnak a 2007-2010. években 738 millió Ft bevétele volt.

Az **utóellenőrzés** a pénzügyi egyensúly javítására tett kettő szabályszerűségi javaslat hasznosulására terjedt ki, amelyből egy javaslat megvalósult, egyet nem hasznosítottak.

Az **Önkormányzat pénzügyi helyzetét összegezve** a következők emelhetők ki:

Az önkormányzati bevételt csökkentő központi intézkedések hatását az ellenőrzött időszakban nem egyenlítette ki az Önkormányzat kiadáscsökkentő intézkedéseinek eredménye. A 2007-2010. között átvett oktatási intézmények fenntartása nem befolyásolta az Önkormányzat működésének biztonságát. A beruházások saját forrásai biztosítottak. Működési célú kiadásai finanszírozásra folyamatosan és növekvő mértékben vett igénybe az Önkormányzat 2007 és 2010 között folyószámla- és munkabérhitelt, valamint használt fel kötvénykamatot. A likvid hitelek állományának évről évre való emelkedése feszültséget jelez. A hosszú lejáratú kötelezettségek finanszírozásának 2010. évet követő forrása a következő 3 évben biztosított, azt követően az Önkormányzat nem számszerűsítette.

A Közgyűlés elnöke részletes tájékoztatást adott a helyszíni ellenőrzést követően a pénzügyi egyensúly helyreállítására tett intézkedésekről, azonban ezek pénzügyi hatását nem összegzi. A közgyűlés által jóváhagyott 539 millió Ft működési hiányt finanszírozó hitel felvételére meghirdetett közbeszerzés banki érdektelenség miatt eredménytelen volt. A finanszírozhatóságot 400 millió Ft-tal megemelt folyószámla és 200 millió Ft munkabérhitel igénybevételével tudták biztosítani.

A feladatok és források közötti egyensúly megteremtésére irányuló központi döntések, a megyei önkormányzatok konszolidációjára, az intézmények átvételére vonatkozó törvényjavaslat elfogadása új feltételeket teremtett. Mindezek mellett az Önkormányzat pénzügyi egyensúlyának fenntarthatósága rövid- és hosszú távú intézkedésekkel biztosítható.

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet köteles az ellenőrzött szervezet vezetője összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az intézkedési tervet határidőben nem küldi meg a szervezet, vagy az továbbra sem elfogadható, az ÁSZ elnöke a hivatkozott törvény 33. § (3) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

A 2011 májusában lezárult helyszíni ellenőrzés tapasztalatai alapján – figyelembe véve az Önkormányzat észrevételeit és a saját hatáskörben tett intézkedéseit – az **alábbi javaslatokat tette az ÁSZ:**

a Közgyűlés elnökének:

1. tájékoztassa a Közgyűlést rendszeresen a pénzügyi helyzetről, azon belül a kötelezettségállomány alakulásáról, a feltételekben bekövetkező változásokról, az adósságot keletkeztető kötelezettségek teljesítési feltételeiről;
2. terjesszen – feltételek romlása esetén – a Közgyűlés elé cselekvési tervet a szükséges – üzemgazdasági számításokkal alátámasztott – bevételnövelő, kiadáscsökkentő, beruházások és más kötelezettségek felülvizsgálatát, tartalékok képzését, méretgazdaságos intézményi struktúrát eredményező döntések meghozatala érdekében, a pénzügyi, működés egyensúly mielőbbi biztosítása és fenntarthatósága céljából;
3. gondoskodjon róla, hogy a jövőben az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló közgyűlési döntéseket megalapozó előterjesztések tartalmazzák a kötelezettségvállalás visszafizetésének forrásait, a kamat-, egyéb költség és tőkefizetési kötelezettséget, legalább 3 éves kitekintéssel a várható kamat és árfolyamkockázatok bemutatását, és kezelésének lehetőségeit, az adósságkorlát betartását;
4. mutassa be a Közgyűlésnek az éves költségvetési előterjesztésekben az értékcsökkenési leírás összegét, és ezzel arányban az elhasználandó eszközök pótlásának forrásigényét és – lehetőségét;
5. gondoskodjon a pénzügyi kötelezettségek finanszírozási lehetőségeinek számbavételéről, és arra források biztosításáról;
6. gondoskodjon a fennálló lejárt szállítói tartozás okainak feltárásáról, szerkezetének bemutatásáról – beleértve az intézmények lejárt szállítói állományát –, a szükséges intézkedések megtételéről, indokolt esetben a szállítókkal a lejárt tartozások mielőbbi rendezéséről a kockázatok minimalizálása érdekében.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAI

Az önként vállalt feladatok körét az Önkormányzat SzMSz-ében nem rögzítették¹⁵, arról egyéb belső szabályzatokban sem rendelkeztek. Az e körbe tartozó feladatokat a Közgyűlés által jóváhagyott éves költségvetési és zárszámadási rendeletekben a Hivatal kiadásai között részletezték. Az Önkormányzat 2010. évi beszámolója szerint **költségvetési kiadásaiából 13 436 millió Ft-ot (99,2%) a kötelező, 107 millió Ft-ot (0,8%) az önként vállalt feladatok ellátására fordított.**

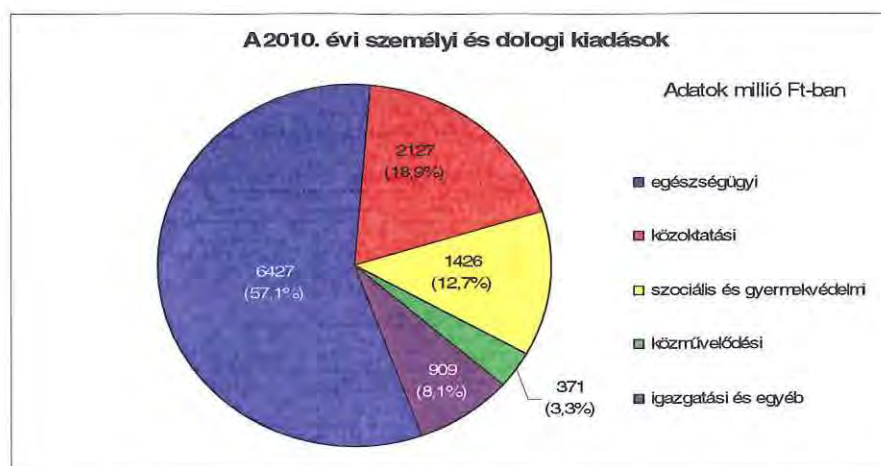
Az Önkormányzat önként vállalt feladatai az idegenforgalmi, turisztikai szolgáltatásokhoz, kulturális, szabadidős és művészeti tevékenységek, a tehetséggondozás, a szakképzés támogatásához kapcsolódtak, továbbá a 2010. évben alapot hoztak létre a természeti katasztrófák károsultjainak támogatására (25 millió Ft). Kötelező feladatait az Ötv. és az ágazati törvények által meghatározottnak tekinti. Az Önkormányzat kötelezően ellátandó feladatai nagyságát befolyásolták a települési önkormányzatok – pénzügyi helyzetükre, egyéb megfontolásokra tekintettel hozott – korábbi intézmény átadásra vonatkozó döntései. A kötelező feladatokat meghatározó részben saját fenntartásban működte-tett intézményekben látták el. A gyermekvédelmi feladatok ellátását egyházi intézmény biztosítja ellátási szerződés alapján.

Az Önkormányzat éves költségvetési kiadásainak szerkezetét tekintve 2010-ben a járulékokkal növelt személyi juttatások és a dologi kiadások 11 260 millió Ft-os összegén belül meghatározó arányt¹⁶ – 6427 millió Ft-ot, 57%-ot – a Kórháznál elszámolt kiadások jelentették. A szociális és gyermekvédelmi feladatokat ellátó négy intézmény kiadásokból való részesedése 1426 millió Ft, 12,7%, a 10 közoktatási intézményé 2127 millió Ft, 18,9% volt. A 2010. évben a közoktatási feladatok kiadásait 57,2%-ban, a szociális és gyermekvédelmi feladatok kiadásait 38,7%-ban finanszírozta normatív költségvetési támogatás 1216 millió Ft, illetve 552 millió Ft összegben. A közművelődési feladatok ellátását három intézmény biztosította, kiadási arányuk 3,3%, 371 millió Ft volt, az igazgatási és egyéb nem kiemelt ágazati feladatokra 909 millió Ft-ot, 8,1%-ot fordítottak.

---

¹⁵ Erre jogszabályi előírás ma már nem is kötelezi az Önkormányzatot.

¹⁶ Az Önkormányzat járulékokkal növelt személyi és dologi kiadásainak ágazatonkénti megbontása a BM részére készített, 2010. december 31-i adatokkal kiegészített adat-szolgáltatásból származik.

A 2010. évben az Önkormányzat összes költségvetési kiadásából 11 706 millió Ft (86,4%) az intézmények¹⁷, a többi a Hivatal költségvetésében szerepelt. A Hivatal költségvetéséből – 1837 millió Ft, (13,6%), intézményfinanszírozás nélkül – a személyi és dologi kiadásokra 638 millió Ft-ot (34,7%), a beruházásokra, felújításokra 407 millió Ft-ot (22,2%), a különböző megyepolitikai feladatokra, szervezetek támogatására és finanszírozási tételekhez kapcsolódó kiadásokra 792 millió Ft-ot (43,1%) fordított.

Az önkormányzati feladatokat ellátó költségvetési intézmények száma a 2006. év végén 38 volt, mely intézmények 49 telephelyen működtek. A 2007-2010. évek között a feladatok önkormányzatok, egyéb szervezetek közötti átadása-átvétele, intézmény átszervezések következtében a költségvetési intézmények száma 17-tel csökkent, a feladatellátási helyek száma nem változott. 2010. december 31-én az Önkormányzat által fenntartott költségvetési szervek száma 21 volt, ebből az önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervek száma 14, az intézmények – alapító okirataik szerint – összesen 49 telephelyen működtek. Az Önkormányzat feladatait az alábbi **intézménystruktúrával** látta és látja el:

- egészségügyi feladatokat a Szent Borbála Kórház lát el;
- szociális és gyermekvédelmi feladatokat négy intézmény végez (az Önkormányzat Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája, Diákotthona és Gyermekotthona, a Pedagógiai és Gyermekvédelmi Szakszolgálati Intézmény, a Mentálhygiénes és Rehabilitációs Intézmény, valamint az Integrált Szociális Intézmény, Esztergom). Az intézmények közül az Önkormányzat Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája, Diákotthona és Gyermekotthona önállóan működő költségvetési szerv;
- közoktatási feladatot 10 intézmény lát el, ebből hat intézmény önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv. Az Önkormányzat fenntartásában lévő közoktatási intézmények közül hat intézmény középfokú oktatási feladatokat (gimnázium, szakközépiskola, szakiskolai képzés) egy intézmény alacsonyabb fokú művészetoktatást végez. Az Önkormányzatnak egy önálló kollégi-

¹⁷ Tartalmazza a Komárom-Esztergom Megyei Szakképzés-szervezési Társulás kiadásait is.

uma van, továbbá egy-egy intézmény végzi a pedagógiai és gyermekvédelmi szakszolgálati, illetve a speciális általános és szakiskolai feladatokat;

- közgyűjteményi feladatokat a Múzeum, a Levéltár, valamint a Könyvtár látja el;
- igazgatási feladatokat a Közgyűlés hivatala látja el, egy intézmény integrált gazdasági szervezetként működik. A Komárom-Esztergom Megyei Szakképzési Szervezési Társulást az Önkormányzat 324/2007. (XII. 20.) számú határozatával Esztergom és Kisbér önkormányzataival közösen alapította. A társuláshoz hét megyei fenntartású, három esztergomi és egy Kisbér városi fenntartású középfokú intézmény kapcsolódott. A munkaszervezet szervezési-, igazgatási feladatainak ráfordítása az Önkormányzat költségvetésében jelent meg.

Az egyes ágazatok kötelező feladatellátását 2010. december 31-én az alábbi mutatók jellemzik:

Megnevezés	közoktatás	szociális és gyermekvédelem	egészségügy	kultúra és sport
Az ágazatban foglalkoztatottak száma (fő)	582	408	1121	111
Az ágazat intézményeiben ellátottak összesen (fő)	4249	706		
Fekvőbeteg ellátás férőhelyeinek száma (db)			803	

A közoktatási feladatellátás területén a 2006. évi 10 168 fő ellátott a 2010. évre 5919 fővel, 58,2%-kal lett kevesebb az intézmény átadások és a demográfiai változások együttes hatására, míg az ágazatban foglalkoztatottak száma kisebb mértékben 376 fővel, 39,2%-kal csökkent.

Az Önkormányzat kizárólagos tulajdonosa a Zöld Fenyő Építőipari, Ingatlanforgalmazó és Szolgáltató Kft-nek. A gazdasági társaság¹⁸ ténylegesen már nem működik, az APEH-el szemben fennálló tartozás rendezése folyamatban van. A Komáromi Monostori Erőd Kft-ben lévő részesedése nem meghatározó, mindössze 1,6% (1,0 millió Ft).

Az Önkormányzat az áttekintett időszakban Esztergom Város Önkormányzatától 50 ellátottat érintően Időskorúak Otthonának működtetését, valamint Csolnok Község Önkormányzatától 75 tanulóval az alapfokú művészetoktatási feladatok ellátását vette át, mely utóbbi feladatot már meglévő intézményéhez integrált.

Települési önkormányzatnak négy közoktatási intézményt adott át, összesen 1730 tanulót érintően. A Dobó Gimnáziumot, valamint a Bottyán Műszaki

¹⁸ A társaság nem építőipari vállalkozás, csak az idősek otthona céljára épített ingatlan, amelyet az Önkormányzat megvásárolt ezzel a tevékenysége befejeződött.

Szakközépiskola fenntartását Esztergom város, a Jókai Gimnáziumot Komárom város, a Szabolcsi Bence Alapfokú Művészetoktatási intézményt pedig Nyergesújfalu város részére adták át. A 800 tanulót ellátó Eötvös Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégiumot a tatai Városkapu Zrt. fenntartásába adta.

A tatai Időskorúak Otthonának fenntartását, 156 férőhellyel a Tatai Többcélú Kistérségi Társulás, a Tatabányai Múzeumot pedig Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata vette át. A gyermekvédelmi szakszolgálatot, a nevelőszülői hálózatot, a gyermekotthoni ellátást és utógondozást megállapodás alapján a Váci Egyházmegye, majd ezt követően a Szeged–Csanádi Egyházmegye vette át az Önkormányzattól, az átadás 466 ellátottat érintett.

2. PÉNZÜGYI EGYENSÚLYI HELYZET ALAKULÁSA

A hagyományos költségvetési szerkezet helyett az önkormányzat pénzügyi helyzetét a CLF módszerrel mutatjuk be, amelyben jobban elkülönülnek a vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások a feladatokkal kapcsolatos közvetlen működtetési bevételektől és kiadásoktól. A módszer következetesen elkülöníti a folyó és a felhalmozási költségvetés bevételeit és kiadásait, azok költségvetési egyenlegeit. A tárgyévi pozíciók meghatározása érdekében a figyelembe vett saját folyó bevételek, valamint saját felhalmozási bevételek nem tartalmazzák az előző évi pénzmaradványok felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket¹⁹.

A bevételek és kiadások besorolása általános közgazdasági meggondolásokon alapul, amely testet ölt az SNA statisztikai módszertanában is. Folyó tételek alatt értjük azokat a bevételeket és kiadásokat, amelyek az önkormányzat vagyoni helyzetét automatikusan nem változtatják. A bevételi oldalon ilyenek az adók, az illeték, az áfa bevételek és visszatérülések, a hozamok és kamatok, a költségvetési támogatások, az egyéb saját bevételek, valamint a működési célra átvett pénzeszközök és kapott támogatások. A folyó kiadások közé tartoznak a szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos működési kiadások, a kamatkifizetések, valamint a működési célú transzferkiadások²⁰. A felhalmozási vagy tőke tételek módosítják az önkormányzat vagyoni helyzetét. A privatizációs bevételek, az immateriális javak és tárgyi eszközök, valamint a részesedések értékesítése csökkentik, a fizikai beruházások és a pénzügyi befektetések növelik a vagyont. A pénzforgalmi bevételek és kiadások nem tartalmazzák a követelések elengedése miatt könyvelt tételeket, mivel ezek egymást kioltó, technikai jellegű elszámolási műveletek.

A **folyó költségvetés** egyenlege, a működési jövedelem megmutatja, hogy az önkormányzat éves folyó bevétele fedezetet biztosít-e a kötelező és önként vállalt feladatellátáshoz kapcsolódó éves folyó kiadására. A működési jövedelem negatív értéke pénzügyileg fenntarthatatlan helyzetet jelez. A mutató pozitív

---

¹⁹ A költségvetési években kialakuló hiány finanszírozása az előző években képzett tartalékok felhasználásával is történhet.

²⁰ Transzferkiadásoknak azokat a folyó és felhalmozási tételeket nevezzük, amelyeket nem az adott önkormányzat használ fel szolgáltatásnyújtásra (pl.: ellátottak pénzbeni juttatásai, átadott pénzeszközök, garancia- és kezességvállalások stb.).

értéke megtakarítást mutat, amely forrásul szolgálhat az önkormányzat fennálló kötelezettségei megfizetéséhez, valamint fejlesztéséhez.

A **felhalmozási költségvetés** pozitív értéke felhalmozási többletet mutat, amely a jövőbeni fejlesztések forrását biztosíthatja. Amennyiben a folyó költségvetési hiány finanszírozása a felhalmozási többletből történik, ez szűkebb értelemben vagyonszerzésnek tekinthető. Amennyiben a felhalmozási költségvetés megtakarítása fejlesztési célú hitelek, kötvények adósságszolgálatát finanszírozza, az változatlan vagyontömeg mellett, a korábban megelőlegezett tőkebevételek valós realizációjának tekinthető. A felhalmozási deficit által generált finanszírozási igény önmagában nem jár pénzügyi kockázattal, a pénzügyileg fenntartható beruházásokhoz kapcsolódó kötelezettségvállalás (adósságszolgálat) előrelátó, tudatos költségvetési gazdálkodással teljesíthető.

A módszer a **pénzügyi kapacitás** (más néven a nettó működési jövedelem) fogalmát helyezi a középpontba. Az adós hitelfelvételi képessége, hosszú távú fizetőképessége vagy bonitása a pénzügyi kapacitással, ezen belül is a nettó működési jövedelemmel jellemezhető. A **nettó működési jövedelem** negatív értéke az egyes költségvetési években jelentkező adósságszolgálat túlzott mértékére utal²¹. A nettó működési jövedelem negatív értékének felhalmozási többletből, vagy további hitelből történő finanszírozása pénzügyileg nem fenntartható gazdálkodást vetít előre. A pozitív értéket mutató nettó működési jövedelem fejlesztési kiadások fedezetét biztosíthatja, illetve a *folyamatosan, évenként képződő pozitív nettó működési jövedelemből meghatározható* a jövőben vállalható, teljesíthető éves adósságszolgálat, ily módon az a hitelösszeg, amely – a többi tényezőt, feltételt adottnak tekintve – visszafizetési kockázat nélkül felvehető.

A CLF módszer alapján a pénzügyi kapacitás mértéke az önkormányzat összevont, nettósított, a központi információs rendszerbe a MÁK-on keresztül leadott éves költségvetési beszámolójának 80-as űrlapjában szerepeltetett adatok alapján került meghatározásra. A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt kiadásainak és bevételeinek főbb jogcímei szerinti alakulását a jelentés 2/a. számú melléklete tartalmazza.

Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak alakulását részletesen a hatályos számviteli előírások szerint készült, összevont éves költségvetési beszámoló adataira alapozva mutatjuk be. A bevételek és kiadások működési, valamint felhalmozási jogcímeire történő elkülönítését az éves költségvetési beszámoló, a zárszámadási rendeletek, továbbá – amely jogcímeik²² esetében erre más lehetőség nem volt – az Önkormányzat adatszolgáltatása szerinti megbontás alapján végeztük el. A bevételek elemzése során figyelembe vettük a ko-

---

²¹ Kivéve, ha annak finanszírozására a korábbi években képzett tartalékok fedezetet nyújtanak.

²² Az előző évi maradvány visszafizetésének, az előző évi pénzmaradvány átadásának és átvételének, a kamatkifizetéseknek, az egyéb pénzforgalom nélküli kiadásoknak, a hozam- és kamatbevételeknek, az átengedett adóknak, a költségvetési támogatásoknak, továbbá az előző évi pénzmaradvány igénybevételeknek működési és felhalmozási részre történő megosztásához az Önkormányzat által szolgáltatott adatokat vettük figyelembe.

rábbi években keletkezett pénzmaradvány felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket is. A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, továbbá adósságszolgálatának alakulását a jelentés 2/b. számú melléklete tartalmazza.

2.1. A működési és felhalmozási egyensúly alakulása

CLF módszer szerinti önkormányzati adatok²³

ezer Ft

Megnevezés	2007	2008	2009	2010
Folyó bevételek	13 823 902	14 788 856	12 641 623	12 506 193
Folyó kiadások	14 233 154	14 525 800	13 113 138	12 307 148
Működési jövedelem	-409 252	263 056	-471 515	199 045
Nettó működési jövedelem = működési jövedelem - tőketörlesztés	-488 907	-593 709	-633 668	-40 322
Felhalmozási bevételek	290 739	505 243	723 223	717 150
Felhalmozási kiadások	1 023 461	1 524 748	755 164	1 236 386
Felhalmozási költségvetés egyenlege	-732 722	-1 019 505	-31 941	-519 236
Finanszírozási műveletek nélküli (GFS) pozíció	-1 141 974	-756 449	-503 456	-320 191
Finanszírozási műveletek egyenlege	808 142	4 098 653	205 791	-195 948
Tárgyévi pénzügyi pozíció	-333 832	3 342 204	-297 665	-516 139
Egyéb tájékoztató adatok				
Összes kötelezettség *	2 314 365	7 400 512	7 309 539	8 989 943
ebből rövid lejáratú	1 407 750	754 519	736 265	1 238 041
Folyószámlahitel napi átlagos állománya **	591 006	637 973	87 600	280 529
Likvidhitel napi átlagos állománya **	0	0	0	0
Munkabérlés napi átlagos állománya **	86 428	0	0	17 979
Egyéb finanszírozásba vonható eszközök összesen:	1 519 378	4 861 582	4 560 677	4 042 918
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	4 860	4 860	1 620	0
Hosszú lejáratú bankbetétek	0	0	0	0
Értékpapírok	0	0	0	0
Pénzeszközök év végi állománya (idegen pénzeszközök nélkül)	1 514 518	4 856 722	4 559 057	4 042 918

* Az összes kötelezettséget a passzív pénzügyi elszámolások nélkül vettük figyelembe, mert a passzívák a pénzmaradvány elszámolás tételei közé tartoznak.

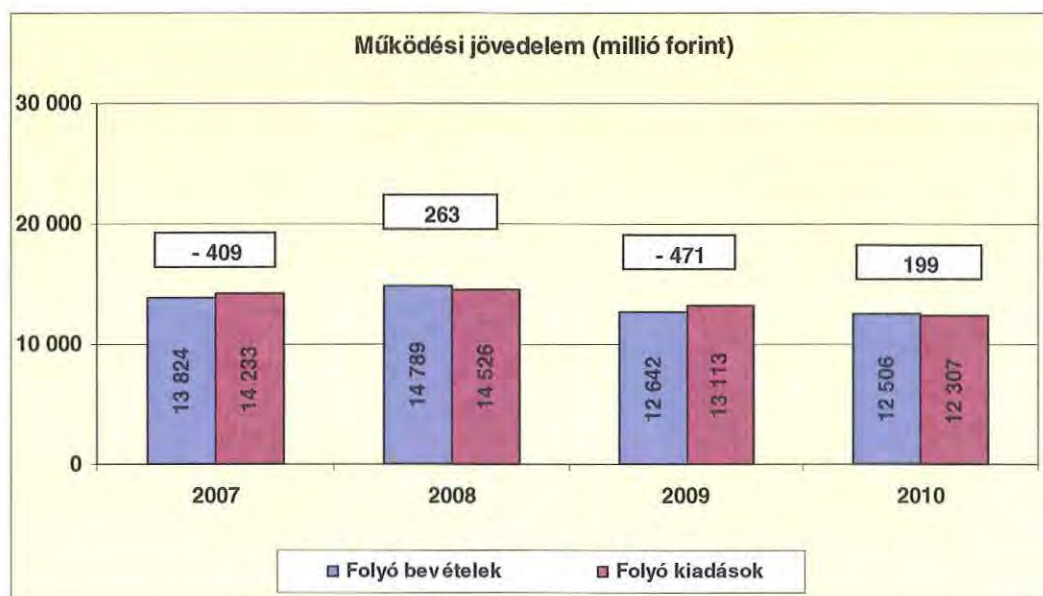
** A folyószámla- és a munkabér megelőlegezési hitel átlagos állományát 365 nappal számítottuk.

²³ A 2007. évben az önkormányzatok Magyar Államkincstárhoz leadott 2007. évi elemi beszámolójában az évközi intézményátadásokhoz-és átvételekhez kapcsolódóan – a nem megfelelő számviteli elszámolás következtében – a felügyelet alá tartozó költségvetési szervnek folyósított támogatás (az intézményfinanszírozás) összege, a nettósított, összevont önkormányzati beszámolóban nulla egyenleg helyett, pozitív vagy negatív egyenleget mutatott. Ennek oka, hogy a törtéves adatokat tartalmazó intézményi beszámolót sem az átvevőnél, sem az átadónál nem lehetett feltüntetni. Az intézmény csak egy beszámolót adhatott az egész évben jelentkező kiadásairól, miközben a kiadások fedezetét jelentő intézményfinanszírozás más-más önkormányzat vagy többcélú kistérségi társulás számviteli nyilvántartásaiban került elszámolásra. Emiatt az önkormányzatnál és az intézményénél azonos összegben könyvelendő intézményfinanszírozás a nettósításkor nem volt megegyező összegű, annak egyenlege maradt.

Az önkormányzat egyenlege negatív volt, vagyis az önkormányzatnak kiadása keletkezett, ezért a CLF módszer alapján elkészített táblázatban az év közben más szervezethez került intézménynek adott támogatás, 64,9 millió Ft, államháztartáson belülről átadott pénzeszközként szerepel.

A vizsgált időszakban az **Önkormányzat folyó költségvetési egyenlege** változó volt, a 2007. és 2009. évben a működési jövedelme negatív, a 2008. illetve 2010. évben pozitív összegű volt, melyet a következő ábra szemléltet:

A **folyó költségvetés** hiánya (a működési forráshiány) 2007-ben a folyó kiadások 2,9%-át (409 millió Ft-ot), 2009-ben 3,6%-át (471 millió Ft-ot), míg a működési forrástöbblet 2008-ban a folyókiadások 1,8%-át (263 millió Ft-ot), 2010-ben 1,6%-át (199 millió Ft-ot) jelentette.

A folyamatos működtetést – az intézmények kiskincstári rendszerben történő finanszírozása mellett – éven túli működési-, folyószámla- és munkabérhitel igénybevételével tudták biztosítani. A folyószámlahitel napi átlagos állománya a 2007-2010. évek között csökkent (591 millió Ft-ról 281 millió Ft-ra). Munkabérhitelt az Önkormányzat 2007-ben, illetve 2010-ben vett igénybe, melynek napi átlagos állománya 86 millió Ft-ról 18 millió Ft-ra csökkent.

Az Önkormányzat kötelezettségein²⁴ belül a 2008-2010. évek közötti időszakban a rövid lejáratú kötelezettségek állománya közel 10% volt, a 2007. évi 60,8%-os aránnyal szemben. Az Önkormányzat 2006. december 31-én fennálló pénz- és tőkepiaci kötelezettsége 738 millió Ft-ról több mint tizenegyszeresére 8302 millió Ft-ra nőtt a hitelfelvételek, a kötvénykibocsátás és annak árfolyamváltozása miatt.

A rövid lejáratú kötelezettségek 2010-ben 1238 millió Ft-ot tettek ki, amely 170 millió Ft-tal (12,1%-kal) kevesebb a 2007. évi rövid lejáratú kötelezettségállománynál. A rövid lejáratú kötelezettségeknek a szállítói állomány 2007-ben 38,3%-át (539 millió Ft-ot), 2008-ban 71,8%-át (541 millió Ft-ot), 2009-ben 57,5%-át (423 millió Ft-ot), 2010-ben 46,2%-át (572 millió Ft-ot) tett ki.

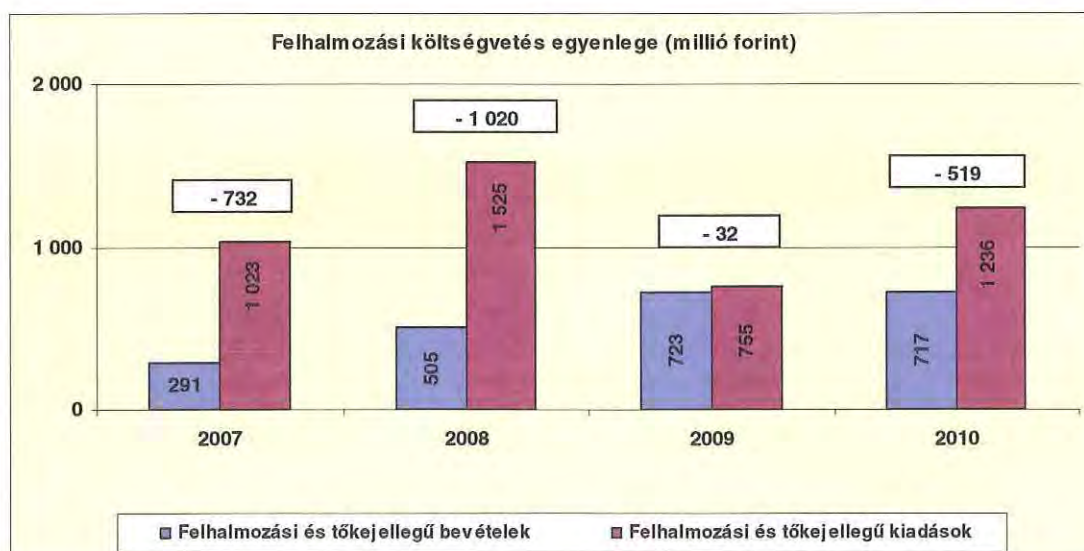
²⁴ Passzív pénzügyi elszámolások nélküli

Az Önkormányzat nettó működési jövedelmének évenkénti alakulását az alábbi ábra szemlélteti:

Az Önkormányzat pénzügyi kapacitása a vizsgált időszakban negatív értéket mutatott. A **nettó működési jövedelem**²⁵ értéke a folyó költségvetési pozíció mellett az adott költségvetési év adósságtörlesztésének hatását is tükrözi²⁶. Az Önkormányzat pénzügyi kapacitása a 2007. évi - 489 millió Ft-ról a 2010. évre - 40 millió Ft-ra változott.

A 2007–2010. években az Önkormányzat felhalmozási költségvetés egyenlege ugyancsak negatív volt, melyet a következő ábra szemléltet:

²⁵ Pénzügyi kapacitás

²⁶ A hiteltörlesztés összege 2007-ben 80 millió Ft, 2008-ban 857 millió Ft, 2009-ben 162 millió Ft, 2010-ben 239 millió Ft volt.

A felhalmozási forráshiánynak a felhalmozási és tőke jellegű kiadásokhoz viszonyított aránya 2007-ben 71,6% (732 millió Ft), 2008-ban 66,9% (1020 millió Ft) 2009-ben 4,2% (32 millió Ft), 2010-ben 42,0% (519 millió Ft) volt.

A felhalmozási forráshiányt fejlesztési célú hitel felvételével, illetve kötvénykibocsátásból származó bevételekből finanszírozták.

Az Önkormányzat évenkénti teljes finanszírozási hiánya²⁷ a CLF módszer szerint 2007-ben 1222 millió Ft, 2008-ban 1613 millió Ft, 2009-ben 666 millió Ft, 2010-ben 560 millió Ft volt.

Az Önkormányzat finanszírozási műveletei 2007-2010. évekbeli egyenlegének alakulását a következő ábra szemlélteti:

A finanszírozási többlet azt jelzi, hogy az éves költségvetések végrehajtása során szükség volt a pénzkészlet felhasználásán túl külső finanszírozás igénybevételére is. A finanszírozási célú műveleteket a vizsgált időszakban a jelentés 2.a. számú mellékletének 4.1-4.8 pontjai részletezik.

Az Önkormányzat zárszámadási rendeletében a működési és fejlesztési hiányt a hagyományos költségvetési szerkezet alapján mutatta be²⁸, amelyről a jelentés 1. számú melléklete nyújt tájékoztatást.

A vizsgált időszakban a kötelezettségek (passzív pénzügyi elszámolások nélkül) 2007. évi 2314 millió Ft-ról a 2010. évre 8990 millió Ft-ra, közel négyszeresére emelkedtek a kötvénykibocsátás és annak kimutatott árfolyamváltozása miatt.

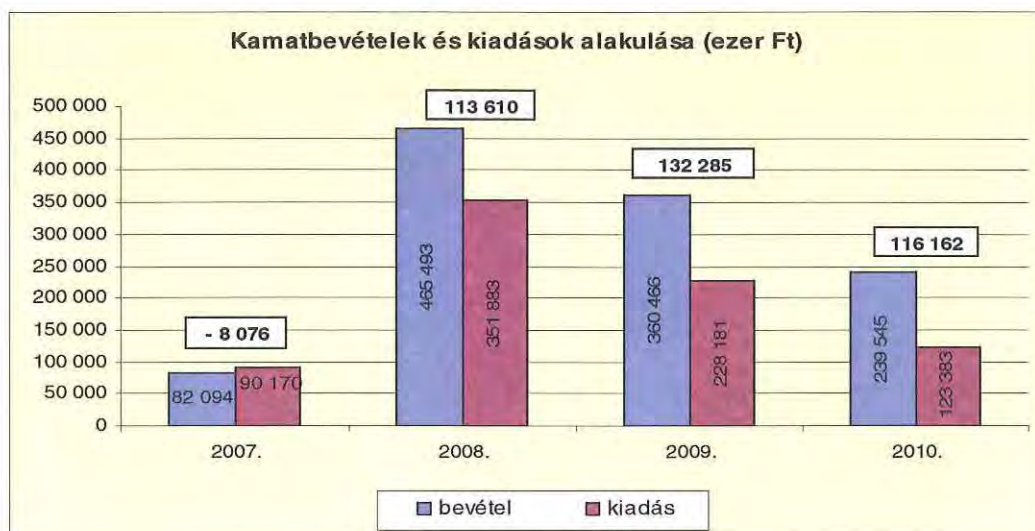
A 2008. évben kibocsátott svájci frank alapú kötvény forint ellenértékének, illetve az abból még fel nem használt összeg lekötött betétként való elhelyezése révén a kapott kamatok folyamatosan meghaladták a fizetett kamatokat. A 2007-2010. évek között az Önkormányzat összesen 1 147 598 ezer Ft kamatbevételt realizált, amelyből kamatkidadásait (793 617 ezer Ft) finanszírozta, a

²⁷ A nettó működési jövedelem és a felhalmozási költségvetés egyenlegének összege

²⁸ Nincs kötelező előírás a működési és fejlesztési hiány megállapításának módjára.

fennmaradó összeget (353 981 ezer Ft) a működési kiadások fedezetére fordította.

Az Önkormányzat kamatbevételeit és kamatkidásait és azok egyenlegét a következő ábra mutatja:

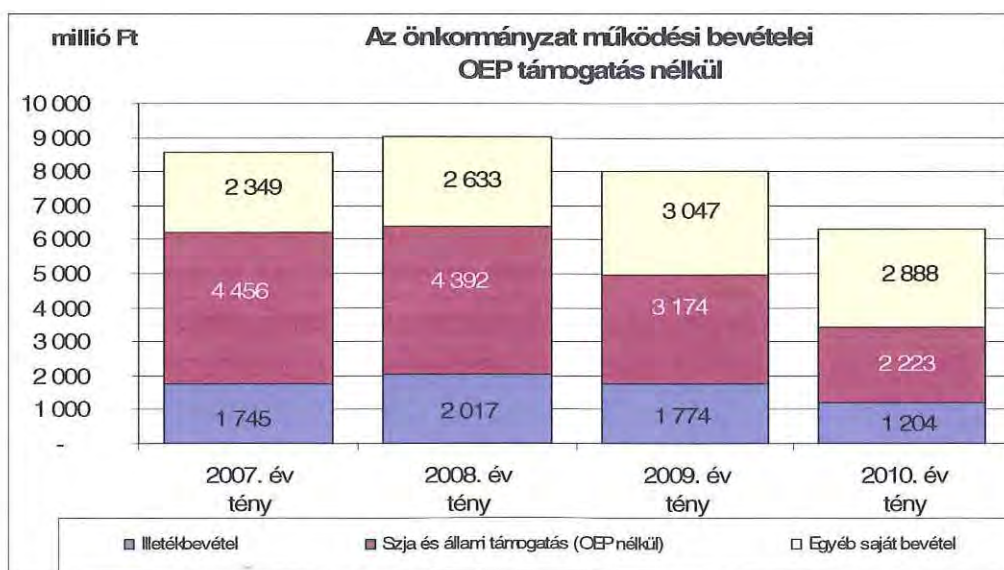

A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat kiadásait és bevételeit főbb jogcímek szerint a jelentés 2/a. számú melléklete tartalmazza.

2.2. Az Önkormányzat bevételei

Az Önkormányzat folyó **működési bevétele** 2007-ben 14 039 millió Ft, 2010-ben 12 731 millió Ft volt, a 2010. évben 9,3%-kal, 1308 millió Ft-tal alacsonyabb volt a 2007. évi szinttől.

A 2007-2010 között realizált OEP támogatás nélküli **főbb bevételi jogcímek** számszaki adatait az alábbi grafikon és táblázat mutatja be:

Az illetékbevételek a 2007. évről a 2008. évre 272 millió Ft-tal (15,6%) nőttek. 2008-ról 2009-re 243 millió Ft-os (12,0%) csökkenés következett be, majd a 2010. évben jelentősen mérséklődött, az előző évhez viszonyítva a csökkenés 570 millió Ft (32,1%) volt. Az eltérő irányú és mértékű változások eredményeként az illetékbevételek 2010-re a 2006. évi 2105 millió Ft-ról, 1204 millió Ft-ra csökkentek. Az Illetékhatáronak – 2007. január 1-jétől – az APEH-hoz történő átszervezése az Önkormányzatnál pozitív eredménnyel zárult, az évente realizált illetékbevételekből (központi intézkedés következtében) évi 8,5% kerül elvonásra (a 2010. évben 112 millió Ft) adminisztrációs feladatokra, ami alacsonyabb annál, mint amekkora költségvetési kiadást jelentett korábban az Illetékhatár működésére²⁹.

Az átengedett szja és az állami támogatások együttes összege a központi forráskivonás hatására folyamatosan és jelentős mértékben csökkent. Az előző évihez képest 2008-ban 64 millió Ft-tal (1,4%), 2009-ben 1218 millió Ft-tal (27,7%) 2010-ben 951 millió Ft-tal (30,0%) kapott kevesebb forrást az Önkormányzat az államtól ezeken a jogcímeneken. A változást a normatíváknak a járulékváltozások miatti központi csökkentése, valamint a megyei önkormányzatokat érintő forráselvonás mellett az ellátotti létszám visszaesése idézte elő, aminek oka az intézmények átadása, és a demográfiai változások miatti ellátotti létszámcsökkenés. A Kórház működtetéséhez biztosított OEP támogatás a 2007. évben 5490 millió Ft, a 2010. évben 6415 millió Ft volt.

Az intézményi működési bevételek évek közötti változását a szociális ellátások térítési díjának önköltségalapú növekedése mellett az intézmény átszervezések (átadások), a férőhelyek számának csökkenése befolyásolta.

Az Önkormányzat **felhalmozási bevételeinek** szerkezete a vizsgált időszakban a következőképpen alakult:

	ezer Ft			
Megnevezés	2007. év tény	2008. év tény	2009. év tény	2010. év tény
Tárgyi eszköz értékesítés	80 166	88 084	285 886	284 155
Állami támogatás	530 487	426 374	51 239	36 484
Átvett pénzeszköz	157 835	163 033	145 816	157 604
Egyéb felhalmozási bevétel	71 594	258 402	291 698	346 127
Felhalmozási tartalék felh.	421 271	151 418	439 375	663 487
Összes felhalmozási bevétel	1 261 353	1 087 311	1 214 014	1 487 857

A tárgyi eszközök értékesítéséből az Önkormányzat a 2007-2010. évek között 738 millió Ft bevételt realizált. E bevételek összege a 2009. és a 2010. években

²⁹ A 2006. évben az Illetékhatár működtetésére 243 millió Ft-ot, az illetékbevételek 11,5%-át fordították.

nőtt meg jelentősen, mivel az Önkormányzatnak sikerült több nagyobb értékű forgalomképes ingatlanát (pl. komáromi kemping) értékesíteni.

Az állami támogatás az esztergomi Pszichiátriai Betegek Otthona építéséhez, a Bottyán János Műszaki Szakképző Iskola rekonstrukciójához és bővítéséhez elnyert címzett támogatások felhasználásához kapcsolódott.

Az egyéb felhalmozási bevételek, tartalékok az Önkormányzat intézményeiben megvalósult, illetve folyamatban lévő európai uniós projektekhez kapcsolódtak. Ezek között szerepel többek között a Szent Borbála Kórház struktúra változást támogató és energetikai, egyéb korszerűsítési feladatai, a Mentálhygiénés és Rehabilitációs Intézmény norvég alapból megvalósított rekonstrukciója, a Jávorka S. Szakközépiskola bővítése, teljes felújítása.

2.3. Az Önkormányzat kiadásai

Az Önkormányzat **működési kiadásai** főbb jogcímeik szerinti bontásban az alábbiak voltak:

Megnevezés	2007.	2008	2009	2010
Működési kiadások	14 214 550	14 312 923	12 935 788	12 121 487
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	14 124 380	14 167 105	12 860 037	12 077 662
Kamatkiadás	90 170	145 818	75 751	43 825
Személyi juttatások	7 061 749	6 930 508	5 723 694	5 521 877
Munkaadót terhelő járulékok	2 250 831	2 188 135	1 755 219	1 472 364
Dologi kiadások	4 009 511	4 301 089	4 475 538	4 265 722
Egyéb folyó kiadások	50 630	161 419	80 586	130 371
Támogatások, elvonások, egyéb folyó átutalások	139 102	108 180	235 048	242 456
ebből: működési célú pénzeszközátadás	65 885	49 656	193 250	199 532
Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés, működési célú	266 799	167 058	245 637	219 123

Az **Önkormányzat működési kiadása** a 2007. évi 14 215 millió Ft-ról 14,7%-kal, 2094 millió Ft-tal (12 121 millió Ft-ra) csökkent a 2010. évre.

Az Önkormányzat 2010-ben a működési költségvetés 57,7%-át (6994 millió Ft) személyi juttatásokra és a munkaadókat terhelő járulékokra fordította, az üzemeltetést, intézményfenntartást biztosító dologi kiadásokra 35,2% jutott (4266 millió Ft). A működési kiadásokon belül a személyi juttatások és járulékok összege és aránya a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent, 2007-ben 9313 millió Ft (65,5%), 2008-ban 9119 millió Ft (63,7%), 2009-ben 7479 millió Ft (57,8%), 2010-ben 6994 millió Ft (57,7% volt).

A **személyi juttatások** címen kifizetett költségvetési előirányzatok a 2007-2010. évek között minden évben csökkentek a létszámcsökkentések miatt. 2010-ben a 2007. évihez mérten a teljesített kiadások 1540 millió Ft-tal – 7062 millió Ft-ról 5522 millió Ft-ra – (21,8%) csökkentek.

Az Önkormányzat **dologi kiadásainak alakulása** 2007-2010 között változó képet mutat. Önkormányzati szinten a 2010. évben teljesített dologi kiadások (4266 millió Ft) 256 millió Ft-tal (6,4%) haladták meg a 2007. évi 4011 millió Ft-ot. A 2008. évben a dologi kiadások 292 millió Ft-tal (7,3%) az inflációt

meghaladó mértékben³⁰ emelkedtek, ezt követően a 2009. évben 174 millió Ft-tal (4,1%) haladta meg az előző évi dologi kiadások összegét³¹. A 2010. évben – az előző évhez képest – a dologi kiadások 210 millió Ft-tal (4,7%) csökkentek. A dologi kiadások alakulására kedvezően hatott, hogy a Közgyűlés 2009. márciusi ülésén több oktatási intézmény összevonásáról döntött, a jobb helykihasználás érdekében.

A dologi kiadások annak ellenére emelkedtek, hogy a 2007-2010. évek között költségvetési szervek települési önkormányzatok, egyház részére történő átadására, kiszervezésére, intézmények összevonására került sor.

A **feladatellátás szervezeti kereteinek változása** miatt a támogatások, – működési célú pénzeszköz átadásokat is tartalmazó – összege a 2007-2010. évek között 103 millió Ft-tal – 139 millió Ft-ról 242 millió Ft-ra – (74,3%-kal) nőtt annak ellenére, hogy a Közgyűlés több (települési önkormányzati intézményekkel kötött társulási megállapodást), korábban támogatott feladatellátást megszüntetett. A Váci Egyházmegyével 2008. évben, majd a szerződés módosításával a Szeged-Csanádi Egyházmegyével a gyermekvédelmi szakszolgálat, a nevelőszülői hálózat, nevelőotthoni feladatok ellátására kötött megállapodás alapján az Önkormányzat a feladatok ellátását továbbra is támogatja évi 200 millió Ft összeghatárig³².

Az **önkormányzati kiadásokban nőtt a kórházi kiadások aránya** az egyéb fenntartott intézményekben felmerülő kiadásokhoz képest. A Kórház nélküli teljesített működési kiadások (7959 millió Ft) 2007-ben az összes működési kiadás 56,0%-át tették ki, ez az arány 2010 végére 46,3%-ra (5609 millió Ft) csökkent.

Az Önkormányzat **Kórház nélküli működési kiadásai** a vizsgált időszakban a következőképpen alakultak:

ezer Ft				
Megnevezés	2007	2008	2009	2010
Működési kiadások	7 959 460	7 606 555	6 499 158	5 608 634
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	7 869 290	7 460 737	6 423 407	5 564 809
Kamatkiadás	90 170	145 818	75 751	43 825
Személyi juttatások	4 147 582	3 908 157	2 975 693	2 694 983
Munkaadót terhelő járulékok	1 309 625	1 222 415	905 801	710 911
Dologi kiadások	1 769 583	1 680 175	1 623 874	1 447 595
Egyéb folyó kiadások	46 443	64 036	93 039	23 992
Támogatások, elvonások, egyéb folyó átutalások	139 102	108 180	235 048	242 456
<i>ebből: működési célú pénzeszközátadás</i>	<i>65 885</i>	<i>49 656</i>	<i>193 250</i>	<i>198 570</i>
Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés, működési célú	266 799	167 058	245 637	219 123

³⁰ KSH fogyasztói árindex 6,1%

³¹ 2009-ben az infláció 4,2% volt

³² A Váci Egyházmegyével 2008. évben kötött megállapodás felső korlát nélkül tartalmazta a normatív támogatás és az egyházi támogatás összegét meghaladó ellátási költségek megtérítését.

Míg 2010-ben a Kórházzal együtt a működési kiadások 14,7%-os csökkenése volt megfigyelhető – a 2007. évi 14 215 millió Ft-ról 2010-re 12 121 millió Ft-ra – addig a Kórház nélkül ugyanebben az időszakban – 7959 millió Ft-ról 5609 millió Ft-ra – 29,5%-os csökkenés jelentkezett, mivel a személyi juttatások csökkenése a többi intézménynél intenzívebb volt. A Kórház nélküli működési kiadásokból a 2010. évben 3406 millió Ft-ot (60,7%) a személyi juttatások és járulékaik, 1448 millió Ft-ot (25,8%) a dologi kiadások képviseltek.

A 2010. évben az Önkormányzat működési költségvetési kiadásainak több mint felét, 6513 millió Ft-ot (53,7%) realizáló Kórház adatai nélkül a dologi kiadások a 2007-2010. években 322 millió Ft-tal (18,2%) csökkentek, ugyanezek az adatok a Kórház költségvetési beszámolójában (578 millió Ft-os) 25,8%-os növekedést mutattak. A 2007-2010. évek között a Kórház működési kiadása 258 millió Ft-tal (4,1%) nőtt. A költségvetési beszámoló adatai szerint a személyi kiadások aránya a 2007. évben 46,6%, (2914 millió Ft), 2010-ben 43,4% (2827 millió Ft) volt. Ugyanezen adatok a dologi kiadások tekintetében 35,8% (2240 millió Ft), illetve 43,3% (2818 millió Ft).

Az Önkormányzat 2007-2010. évek között a Kórház működési kiadásaihoz³³ 634 millió Ft-tal járult hozzá, amelyet központosított állami támogatásokból fedezett. A kórházi működési támogatások a központi bérpolitikai intézkedésekhez, a létszámcsökkentésekhez kapcsolódó többletköltség fedezetéhez, a 13. havi juttatások kifizetéséhez, kereset kiegészítésekhez kapcsolódtak. Ezeknek a kiadásoknak a fedezete nem OEP támogatás, hanem egyéb, az Önkormányzat által igénybe vett központi forrás volt.

A kórházak működésének finanszírozására az OEP támogatás szolgál, míg a fejlesztési kiadások fedezetét az önkormányzatoknak kell biztosítani intézményeik számára.

A működési célú önkormányzati támogatáson felül 2007-2010 között a Közgyűlés a Kórháznak fejlesztési célra 146 millió Ft támogatást nyújtott, ebből a Kórház által bonyolított beruházások előkészítését biztosították. A támogatások évenkénti alakulását a következő grafikon mutatja be.

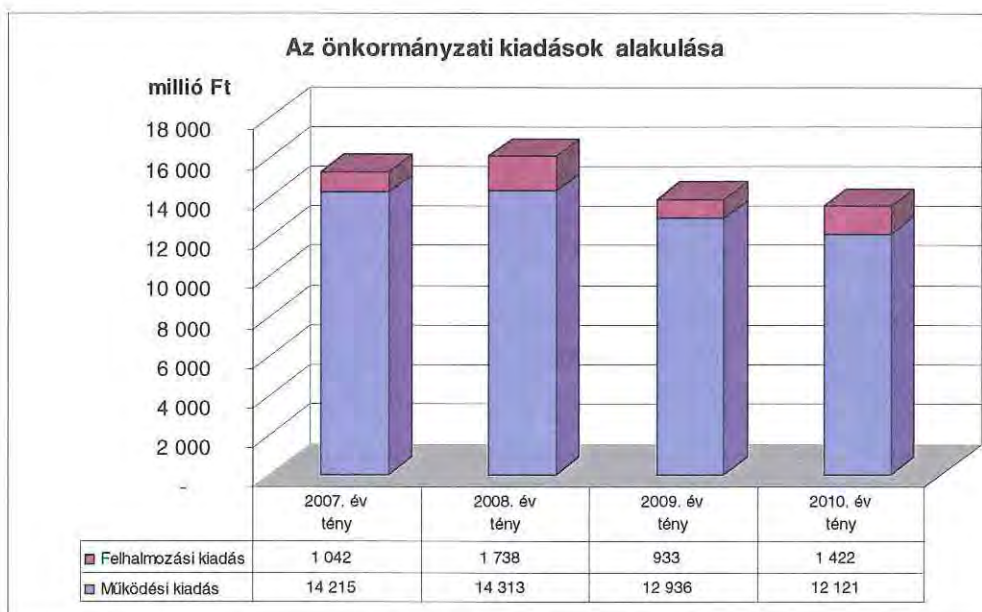

³³ intézményfinanszírozás formájában

A Kórház uniós forrásokat a 2010. december 31-ig megvalósított fejlesztéseihez nem kapott, mivel a projektek utófinanszírozással valósulnak meg és az európai uniós forrással megvalósuló projektek az intézménynél jellemzően a 2009-2010. években indultak.

A működési és felhalmozási kiadások aránya a 2007-2010. évek között változó volt, 2007-ben az összes kiadás 6,8%-át fordították felhalmozásra, majd 2008-ban 10,8%-át, 2009-ben 6,7%-át, 2010-ben 10,5%-át. A kiadások alakulását (a működési és fejlesztési célú kamatkiadásokat is figyelembe véve) a következő grafikon szemlélteti:

Az Önkormányzatnál a 2007-2010 között megvalósult, illetve folyamatban lévő 10 millió Ft teljes bekerülési költség feletti beruházások és felújítások száma 50 volt, melynek teljes (megvalósult, illetve tervezett) bekerülési költsége 10 001 millió Ft. A 2010. utáni időszakra 5692 millió Ft felhalmozási célú kötelezettséget vállaltak, amely három kórházi, egy szakközépiskolai és egy gyermekotthoni fejlesztéshez kapcsolódik. A fejlesztési feladatokat – a 3/a. számú melléklet szerint – 811 millió Ft saját forrásból (kötvénybevétel), 4171 millió Ft európai uniós támogatásból és 710 millió Ft hazai támogatásból tervezik megvalósítani.

A beruházások közül két 500 millió Ft feletti beruházás, a KEOP 5.3.0/B támogatással megvalósuló kórházi manuális pavilon energetikai korszerűsítése, valamint a kórházi struktúraváltozást támogató infrastruktúra fejlesztés (TIOP 2.2.4 program keretében).

Az Önkormányzat – saját kimutatása szerint – 2007-2010. években együttesen 3618 millió Ft-ot fordított 10 millió Ft feletti³⁴ fejlesztéseinek finanszírozására, melynek 8,3%-a (301 millió Ft) önként vállalt feladathoz kapcsolódott.

³⁴ A 10 millió Ft alatti fejlesztésekről kimutatás nem állt rendelkezésre, azt a vizsgálat ideje alatt az Önkormányzat nem biztosította.

Ezen időszakban a három legmagasabb bekerülési költségű beruházás a következő volt:

- a Zöld Fenyő Idősek Otthona létesítése 419 millió Ft-ból. Az Önkormányzat 2007. május 10-én kelt üzletrész adás-vételi szerződés alapján magánszemélyektől megvásárolta a Zöld Fenyő Kft-t, melynek tulajdonát képezte a jogerős használatbavételi engedéllyel rendelkező és hitelből felépített ingatlan. Az Önkormányzat kizárólagos tulajdonában lévő Kft-jétől megvásárolta az ingatlan tulajdonjogát, amelyen további beruházásokat végzett és azt idők otthonaként működteti;
- 150 férőhelyes Pszichiátriai Betegek Otthona építése Esztergomban. A beruházás 2004-ben kezdődött, teljes bekerülési költsége 1163 millió Ft, melyből a 2007. évet megelőzően 834 millió Ft kiadás teljesült. A fennmaradó 329 millió Ft kifizetésére 2007-2010. között került sor;
- a Bottyán J. Szakközépiskola bővítés, teljes rekonstrukciója. A beruházás teljes bekerülési költsége 923 millió Ft, amelyből 902 millió Ft a 2007-2010. években került elszámolásra. A megvalósítás 2006-2010. között történt.

Az utóbbi két beruházás az Önkormányzatnál a vizsgált időszakot megelőzően kezdődött, 2004, illetve 2006. években és címzett állami támogatással valósult meg.

Az Önkormányzat **fejlesztési tevékenysége a pályázati kiírások által nagyban befolyásolt**, mivel a jelentkező működési forráshiány és saját felhalmozási bevételei alacsony szintje miatt beruházásokat csak külső források, európai uniós és hazai támogatások elnyerése esetén tud megvalósítani. A felhalmozási kiadások önrészenek forrásait is fejlesztési hitelekből és felhalmozási célú kötvénykibocsátásból finanszírozta.

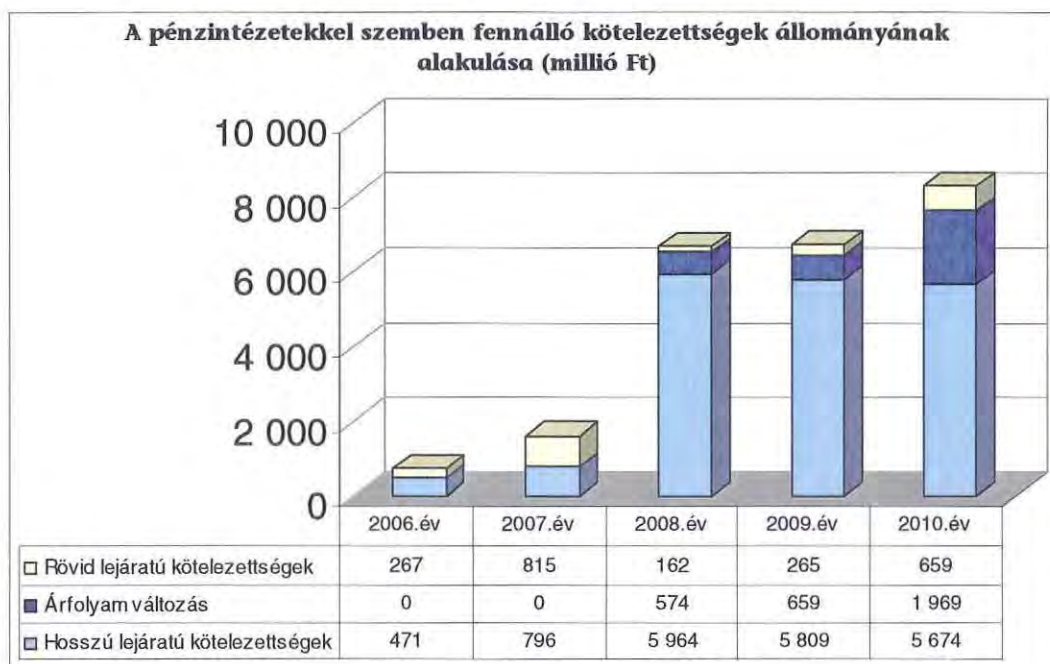
3. KÖTELEZETTSÉGEK BEMUTATÁSA

3.1. A pénzüintézetek felé fennálló kötelezettségek

Az Önkormányzat 1275 millió Ft összegű kötelezettséget mutatott ki 2007. év elején, ami a mérleg főösszegének 8,5%-a. A 2010. év végére azonban 8990 millió forintra emelkedve, megközelítette annak 60%-át, ami azt jelenti, hogy a meglévő eszközállománynak mindössze 40%-át fedezi a saját tőke és a tartalék.

Az eladósodás szerkezetét elemezve megállapítható, hogy annak **jelentős eleme a pénzüintézetek felé történt eladósodás**. A rövid- és hosszú lejáratú **pénzüintézeti tartozások állománya** – a devizalapú kötelezettségek számított értékkülönbözetével – 2007. január 1-jétől 2010. december 31-ig **11,2 szeresére nőtt** (738 millió Ft-ról 8302 millió Ft-ra emelkedett). A fennálló pénzüintézeti kötelezettségek hosszú lejáratú hitel igénybevételéből, kötvények kibocsátásából, valamint folyószámla és munkabér megelőlegezési hitelek igénybevételéből keletkeztek. A nem pénzüintézetek felé fennálló kötelezettsé-

gek³⁵ a 2007. évi 1555 millió Ft-ról 2010-re 1266 millió Ft-ra (19%-kal) csökkentek.

Az Önkormányzat fennálló pénzüzeti kötelezettségvállalásaira közgyűlési döntés alapján került sor. A kötelezettségvállalásból származó források **felhasználási céljait meghatározták**. A Közgyűlés számára készített előterjesztések **nem mutatták be** a kötelezettségvállalás **visszafizetési forrásait**, a teljes futamidő várható **kamat és tőkefizetési kötelezettségének alakulását**. Az előterjesztések **nem tértek ki az árfolyam- és kamatkockázatok**, valamint az **adósságszolgálati korlát bemutatására** sem, így ezeket a döntések során nem vették figyelembe.

Önkormányzat 2010. december 31-én **forintban fennálló adósságot** keletkeztető kötelezettségállománya az alábbi volt:

Megnevezés	Kibocsátás időpontja	Összeg (ezer Ft)	Kamat (referencia kamat+kamattfelár)	Felhasználás célja
Éven túli lejáratú működési hitel	2006.08.09	300 000	3 havi BUBOR+0,2%	Működés finanszírozása
Éven túli lejáratú működési hitel	2007.08.02	240 000	3 havi BUBOR+0,3%	Működés finanszírozása
Fejlesztési hitel (Sikeres Magyarországért Fejlesztési Hiteiprogram)	2007.11.08	256 690	3 havi EURIBOR+1,5%	Ingatlanvásárlás, idős kortiak otthonának kialakítása

³⁵ Egyéb passzív pénzügyi elszámolásokkal együtt.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én **CHF-ben fennálló adósságot** keletkeztető kötelezettségvállalásai az alábbiak voltak:

Megnevezés	Kibocsátás, illetve szerződéskötés időpontja	Összeg (CHF)	Kibocsátási, vagy lehívási árfolyam (Ft/CHF)	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
KEMŐ I kötvény	2008.02.14	15 420 000	162,13	3 havi CHF LIBOR + 0,95%	Önkormányzati fejlesztési kiadások, működési kiadás finanszírozása, hitelkiváltás
KEMŐ II kötvény	2008.02.14	15 165 725	161,16	3 havi CHF LIBOR + 0,95%	Önkormányzati fejlesztési kiadások, hitelkiváltás

A felvett működési célú hitelek felhasználásáról külön nyilvántartást nem vezettek, a lehívott működési célú hitelt a **folyó kiadások fedezetére fordították**.

A fejlesztési hitelből megvásárolták saját gazdasági társaságuktól azt az ingatlant, amelyben az idősek otthonát kívánták kialakítani, majd a még szükséges átalakításokat a hitel felhasználásával elvégezték.

A Közgyűlés 109/2007. (IV. 26) számú határozatával döntést hozott arról, hogy az egyre romló elhelyezési feltételeket biztosító idősek otthonát nem újítták fel, hanem helyette megvásárolnak egy ingatlant, amelyet egy vállalkozás kezdett építeni, emelt szintű ellátást biztosító idősek otthonának. A döntés indokolása szerint a felújítás többbe került volna³⁶, mint a célnak megfelelően részben kivitelezett ingatlan megvásárlása. Az építő társaságot vásárolta meg az Önkormányzat az ingatlannal és az azt terhelő hitelfelvételből származó kötelezettséggel együtt. A gazdasági társaságot 100%-os önkormányzati gazdasági társasággá szervezte, majd kivásárolta az ingatlant. Az ellenőrzés idején a kiüresedett gazdasági társaság értékesítése még nem történt meg, de az Önkormányzat nem kívánja fenntartani.

A hitelek törlesztése a szerződésben foglalt feltételek szerint történt a vizsgált időszakban. A hitelek változó kamatozásúak, ezért eltérő kamatterhet jelentettek az Önkormányzatnak. A 2006-ban felvett 500 millió Ft összegű hitel induló kamata 7,35% volt, a futamidő vizsgálatunkig tartó szakaszában ez átlagosan 8,02%-os mértékű volt. A vizsgálat idején a 3 havi BUBOR 2011. első negyedévére érvényes kamatát ismertük, ami az induló kamatlábnál több mint 1%-kal alacsonyabb volt. A kamatváltozás a negyedéves kamatfizetésben 4-5 millió Ft eltérést eredményezett. A 2007 augusztusában felvett 450 millió Ft összegű hosszú lejáratú működési hitel esetében az átlagos kamatszint kedvezőbben alakult, az induló kamatnál azonban magasabb. A referencia kamat azonos az előbbivel és a kamatfelárban sincs lényeges különbség, ezért a kamatláb változása hasonló mértékű ingadozást eredményez a kamat összegében.

A fejlesztési hitel kamata a felvétel és a vizsgálat közötti időszakban végig az eredeti szint alatt maradt, ami **az induló kondícióhoz képest 24 millió Ft kamatmegtakarítást eredményezett** az Önkormányzat számára.

³⁶ A felújítás bekerülési költségére vonatkozó számítást, költségkalkulációt nem csatoltak az előterjesztéshez.

A 2008. évi költségvetési koncepció tárgyalása során a Közgyűlés vizsgálta annak lehetőségét, hogy a hosszú lejáratú működési és felhalmozási hitelek mellett kötvényt is kibocsát.

Három banknak küldött ajánlattételi felhívást az Önkormányzat. A három bank közül kettőnek az ajánlata azonos volt, a harmadik 0,45%-kal magasabb kamatfelárat közölt ajánlatában, valamint a tőketörlesztésre rövidebb türelmi időt határozott meg, ezért megállapították, hogy ajánlata nem felel meg az ajánlatkérésben megfogalmazott feltételeknek.

A kötvénykibocsátáshoz készült könyvvizsgálói jelentés felhívta a figyelmet a kötvénykibocsátás kockázataira, többek között arra, hogy az Önkormányzat vagyontárgyai nincsenek piaci értéken kimutatva, ezért *„nehezen állapítható meg, hogy a hosszúlejáratú kötelezettségvállalás vagyoni háttere milyen arányban biztosított”*. Az előterjesztés alapján a Közgyűlés meghozta 287/2007. (XI. 29.) számú határozatát, amellyel felhatalmazta a Közgyűlés elnökét, hogy a megnevezett két bankkal kössön megbízási szerződést 2500-2500 millió Ft összegű kötvény kibocsátására az ajánlat szerinti feltételekkel. A megkötött megbízási szerződések alapján 2008. február 14-én került sor a kötvények kibocsátására.

A jelentős mértékű pénzügyi eladósodás még nem okozta az Önkormányzat adósságot keletkeztető kötelezettségvállalása felső határának átlépését, mert a kötvények törlesztésére – a szerződésben foglaltakkal összhangban³⁷ – nem került sor. A kötvénykibocsátásról kötött szerződések közül a KEMÖ I. elnevezésűhöz kapcsolódó megállapodásban **működési célú felhasználás lehetőségét is rögzítették**³⁸. A meglévő hosszú lejáratú működési és felhalmozási célú hitelek kiváltásának lehetőségét mindkét kötvény³⁹ felhasználásáról szóló megállapodás tartalmazta. A kötvényből származó forrás felhasználásáról hozott közgyűlési döntések a felhalmozási célokat helyezték előtérbe, de a **döntések előterjesztései nem tartalmazták, hogy a kiadások** – esetleges bevétel növekedéséből, illetve kiadás csökkenéséből – **milyen mértékben és milyen időtávon térülnek meg**.

A kötvénykibocsátásból származó forrásokból elsőként a **folyószámlahitel állományát csökkentette az Önkormányzat** 2008-ban 750 millió Ft-tal. Ebben az évben a kötvény konverziós díjaként használtak fel 38 millió Ft-ot, és a kötvényből származó pénzből biztosítottak fedezetet az MNV Zrt. által meghirdetett földárverés⁴⁰ biztosítékára. Az árverés lebonyolítása után visszautalásra került 225 millió Ft, de azt nem helyezték vissza a betétként lekötött pénzeszközökhöz, ezért az árveréshez letétként elhelyezett 245 millió Ft-ot mutatták ki kötvényből történő felhasználásként. Fejlesztési célra 2008-ban 188 millió Ft-

³⁷ A tőketörlesztés a szerződés szerint öt év türelmi idő után, 2014. április 20-án kezdődik és 2027. október 20-án fejeződik be.

³⁸ Erste Bank Hungary Nyrt-vel 2008. február 7-én megkötött „Forrásfelhasználási megállapodás” 1. pontja.

³⁹ KEMÖ I. elnevezésű, az Erste Befektetési Zrt. szervezésével, és a KEMÖ II. elnevezésű, a K&H Bank Zrt. szervezésével kibocsátott kötvények.

⁴⁰ Az Önkormányzat úgy határozott, hogy a Bábólnán értékesítésre kerülő földterületekből vásárol.

ot, 2010-ben kollégium vásárlására 50 millió Ft-ot, a Kórház rekonstrukciójára 139 millió Ft-ot, több kisebb felújításra és beruházásra 447 millió Ft-ot fordított az Önkormányzat.

Az Önkormányzat a helyszíni vizsgálat lezárásáig egy esetben (2010. október 20-án) kötvény kamatfizetésére is felhasznált 18 millió Ft-ot. 2011. március 31-ig fejlesztésekre 96 millió Ft-ot fordítottak, így a felhasználások után – 2011. március 31-én – **3028 millió Ft állt rendelkezésre**, amelyből fejlesztési célokra 568 millió Ft összegű kötelezettséget vállaltak. A kötvénykibocsátásból származó, ténylegesen felhasznált forrás 38%-a (750 millió Ft) szolgált működési célokat, 3%-ot (56 millió Ft-ot) a kötvénnyel kapcsolatos kiadásokra fordítottak és 59%-ot (1166 millió Ft-ot) használtak fel beruházásra.

Az Önkormányzat a CHF-ben fennálló pénzügyi kötelezettségeiből ütemezett, vagy előrehozott tőketörlesztést nem hajtott végre, a KEMŐ II. jelű kötvényénél végrehajtott konverzió miatt a tőketartozása 346 809 CHF-el csökkent, ami a visszaváltáskori árfolyamon számítva 57 millió Ft volt.

A CHF-ben fennálló kötelezettségei után 2 193 311 CHF (**397 millió Ft kamatot**, valamint HUF-ban a szervezésre és **konverziós díjra, egyéb költségként 113 millió Ft-ot fizetett**). A HUF-ban fennálló hosszú lejáratú hitelhez kapcsolódó 520 millió Ft tőketörlesztést, 281 millió Ft kamatot és egyéb költség címén négy millió Ft-ot fizetett.

Az alapkamat mértékének alakulása jelentős hatással van az adott devizanemben kifejezett, a teljes futamidőre számított, várható kamatkötelezettség nagyságára. A 2011. június 1-jén fennálló kötvények és a hitel esetében a **kamatfizetési kötelezettségek alakulását jelentősen befolyásolta**, illetve befolyásolja a kibocsátáskori és az utolsó kamatfizetési **referencia kamatok alakulása**, melyet az alábbi táblázat mutat be:

Megnevezés	Kibocsátási, lehívási	Utolsó fizetési	Változás %
	alapkamat %		
3 havi CHF LIBOR	3,689	1,1933	-67,7%
3 havi EURIBOR	6,231	2,513	-59,7%

Amennyiben a referencia kamat nem változott volna, az Önkormányzatnak kibocsátáskori referencia kamattal számolva 2010. december 31-ig 3 438 575 CHF kamatfizetési kötelezettsége jelentkezett volna. A változások miatt 1 245 264 CHF-el **kevesebb fizetési** kötelezettséget kellett teljesítenie. A fejlesztési hitel kamatláb-mértéke is változott, aminek következtében az Önkormányzat kamatfizetési kötelezettsége 26 millió Ft-tal csökkent.

A KEMŐ II. kötvény okiratában konverziós lehetőséget is biztosítottak, aminek díját a kibocsátással azonos mértékben, 38 millió Ft-ban határozták meg. A díj a lehetőség biztosítására vonatkozott, fizetésének nem volt feltétele, hogy az Önkormányzat éljen a konverzió lehetőségével, de nem rendelkeztek arról, hogy a konverzióra a futamidő alatt hány alkalommal van lehetőség. A KEMŐ II. kötvény esetében 2008. július 21-én történt egy CHF-ről HUF-ra történő váltás, majd október 6-án vissza CHF-re. A **két időpont árfolyam eltérése miatt az Önkormányzat CHF-ben fennálló tartozása 346 809 CHF-el csökkent**. A kötelezettség csökkenése érinti a kamatfizetési kötelezettséget is,

amely az utolsó alkalmazott kamatlábbal számolva **további 37 297 CHF megtakarítást eredményez**. A HUF-ban 71 napra fizetett kamat miatt a kamatkidadások 47 millió Ft-tal növekedtek, ami a 38 millió Ft összegű konverziós díjjal együtt **85 millió Ft többletkiadást eredményezett**. A csökkent tőketartozás miatt a vizsgálat időpontjáig 21 millió Ft-tal csökkent a fizetendő kamat. A realizált és a számított⁴¹ jövőbeli kamatmegtakarítás együttes, forintban számított összege 29 millió Ft, a tőkecsökkenés miatti számított megtakarítás 74 millió Ft. Az elért megtakarítás és a többletkiadások összevetésével **18 millió Ft a tőkekonverzió számított hozama**. A kamatok változása a kötvények esetében is kedvezően hatott az Önkormányzat adósságállományára, az árfolyamváltozás miatti értékelési különbözet azonban 39,4%-kal (1969 millió Ft-tal) növelte az Önkormányzat hosszú lejáratú kötelezettségét.

Az Önkormányzat a 2007-2010. években **1148 millió Ft kamatbevételt realizált**, melyből 891 millió Ft származott a kötvények értékesítéséből elért bevételek befektetéséből és 257 millió Ft az intézmények és a Hivatal elkülönített bankszámláin rendelkezésre állt források átmeneti lekötéséből⁴². A kötvények bevételének lekötéséből származó kamatbevétel 57,2%-át (510 millió Ft-ot) fordították a kötvényekkel kapcsolatos kiadásokra (kamatt, kibocsátási és konverziós díj), mely a kötvényekre teljesített kamatfizetésnek a 61,3%-át tette ki. A kötvények bevételéből az Önkormányzat kimutatásai szerint 546 millió Ft-ot kamatfizetésre, 601 millió Ft-ot működési hitelek kamat- és tőketartozásának kiegyenlítésére, valamint működési kiadásokra fordított.

Az Önkormányzat a 2007-2010. években folyószámlahitel felvételével is biztosította költségvetési kiadásainak finanszírozását. Az illetmények kifizetésének biztosítására munkabér megelőlegezési hitelkeret szerződést kötött és több⁴³ alkalommal hitelt vett igénybe.

A folyószámlahitel és a munkabér megelőlegezési hitel alakulását az alábbi táblázat mutatja be:

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
ezer Ft				
I. Folyószámlahitel				
Folyószámlahitel keretösszege január 1-jén	800 000	800 000	800 000	800 000
Teljesített kamat és egyéb költség	47 213	53 030	7 576	15 613
Hittellet zárt napok száma	365	305	220	343
Folyószámlahitel átlagos napi állománya	591 006	763 476	145 336	298 522
II. Munkabér megelőlegezési hitel				
Igénybevett hitel keretösszege:	1 148 489	-	-	387 751
Teljesített kamat és egyéb költség	6 576	-	-	302
A hitel átlagos napi állománya	179 239	-	-	128 671

⁴¹ Az utolsó ismert kamatkondícióval és árfolyammal számolva.

⁴² Kincstári rendszer 2008. augusztus 1-től kezdődő működtetése miatt az intézmények számláinak napi egyenlege összevonásra került.

⁴³ 2007-ben hat hónapi bér kifizetéséhez 12 alkalommal, 2010-ben három havi bér kifizetéséhez három alkalommal, 2011-ben az első négy havi bér kifizetéséhez négy alkalommal.

A folyószámlahitel és munkabér megelőlegezési hitelek kondíciói és egyéb költségei a következők voltak:

Megnevezés	Kamat (referencia+ kamatfelár)
Folyószámlahitel	
2006.05.29-től 2007.05.28-ig	3 havi BUBOR +0,15%
2007.05.29-től 2008.05.28-ig	3 havi BUBOR +0,15%
2008.10.29-től 2009.10.27-ig	3 havi BUBOR +0,05%
2009.10.28-től 2010.10.26-ig	3 havi BUBOR +0,05%
2010.10.27-től 2011. 01. 31-ig	3 havi BUBOR +0,05%
2011.02.01-től 2011.10.27-ig	1 havi BUBOR +1,00%
Munkabér megelőlegezési hitel	
2007.05.02-től 2007.10.29-ig	3 havi BUBOR+0,05%
2008.10.29-től 2009. 10. 27-ig	3 havi BUBOR+0,05%
2009.10.28-től 2009.10.28-ig	3 havi BUBOR+0,05%
2010.10.05-től 2010.12.21-ig	3 havi BUBOR+0,05%
2011.01.06-től 2011.10.26-ig	3 havi BUBOR+0,05%

Az Önkormányzat likviditását a vizsgált időszakban csak **folyószámlahitel igénybevételével tudta biztosítani**. A 2008. évben a fennálló tartós kötelezettségét kötvény kibocsátásából származó bevételből 750 millió Ft-tal csökkentette az Önkormányzat, de a folyószámla hitelkeretet nem csökkentették.

A kötvénykibocsátásból történő törlesztést követően átmenetileg csökkent a hittel zárt napok száma. A 2007. évben még minden nap volt fennálló folyószámlahitel, amit 2008-ban 305 napra, a 2009. évben 220 napra sikerült csökkenteni, de 2010-ben 343 napon keresztül 299 millió Ft volt az átlagos napi állomány, a december 31-i igénybevétel 494 millió Ft volt. Az átlagos napi állomány a 2009. évben volt a legalacsonyabb, 145 millió Ft, 2008-ban volt a legmagasabb, 764 millió Ft. A folyamatosan jelentkező finanszírozási, likviditási problémák folyószámlahittel való kezelése az Önkormányzatnak a 2007-2010 között 123 millió Ft-ba került.

Az állandósult likviditási problémák miatt⁴⁴ az Önkormányzat a 2007. évtől a munkabérek kifizetéséhez **munkabér megelőlegezési hitelt vett igénybe**. A 2007. évben 12 alkalommal, a 2008. és 2009. évben nem volt szükség munkabér hitelre, de a 2010. évben három alkalommal – mely 48 napon keresztül 129 millió Ft-os átlagos napi állománnyal állt fenn – igénybe vették. A hitel évenkénti átlagos állománya **130 millió Ft és 179 millió Ft között változott**. A törlesztések – 2007 júniusát kivéve – az igénybevételt követő hónapban⁴⁵ megtörténtek. Kamat és egyéb költség címén az Önkormányzat 2007-2010 között hét millió Ft-ot fizetett ki a munkabérhitelek költségéért.

Az Önkormányzat a 2010. évi választásokat követően még nem fogadott el gazdasági programot, más dokumentumban sem rögzítették, hogy milyen

⁴⁴ A folyószámlahitel igénybevételének mértéke gyakran közelítette meg a keretösszeg felső határát, ezért a fizetési biztonságot növelte a munkabérhitel.

⁴⁵ 2007. május 31-én és június 30-án volt bérhitel tartozás, de ebből a május 31-i a júniusi kifizetéshez május 31-én igénybe vett első részletből származott. 2007-ben a havi kifizetések igénybevétele minden esetben két részletben történt.

formában kívánják kezelni a 2013. évtől jelentősen megemelkedő adósságtterheket. A vizsgált években folyamatosan nőtt az eladósodás, a kibocsátott kötvényből származó források – a kötelezettségvállalásokkal – döntő részben felhasználásra kerültek/kerülnek, a kamatbevételek jelentősen csökkennek, az eladósodásból származó kötelezettségek pedig elérik az éves költségvetési bevétel 6,8%-át, a működési és felhalmozási célú saját bevételeknek pedig a 16,9%-át.

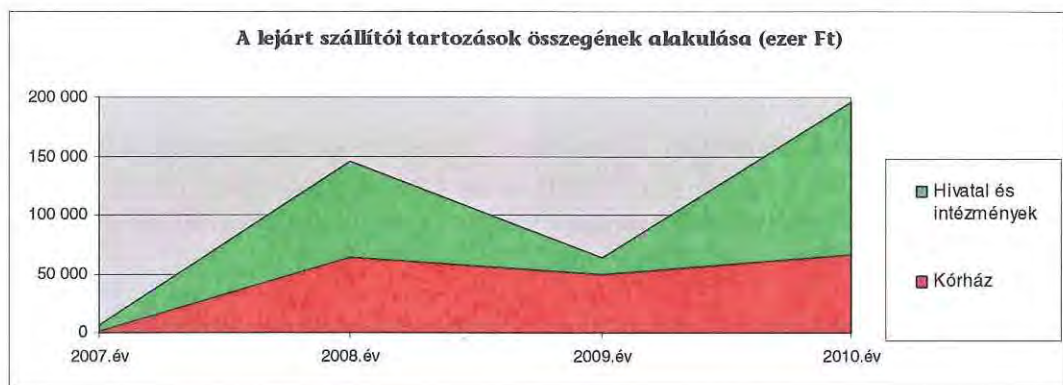
3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek

Az Önkormányzat és intézményeinek lejárt szállítói tartozásainak alakulását az alábbi táblázat tartalmazza:

ezer Ft

Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.
	december 31.	december 31.	december 31.	december 31.
Lejárt szállítói tartozás	5 959	145 267	62 988	196 695
ebből: Kórház	1 171	63 029	49 967	65 848
Gazdasági társaságok lejárt szállítói tartozása	-	-	-	-
Egyéb kiadás elmaradás	-	-	-	-
Tartozásállomány	5 959	145 267	62 988	196 695

Az Önkormányzat **lejárt szállítói tartozása és egyéb kiadás elmaradása** a 2007. évi **hatmillió Ft-ról 2010-re 197 millió Ft-ra nőtt**. Ez 2011. március 31-ére 49 millió Ft-ra csökkent. A lejárt szállítói tartozás a költségvetéshez képest **nem jelentős**⁴⁶ és dinamikus **növekedést sem mutat**. Az állomány alakulására pozitív hatással lehetett, hogy a Közgyűlés rendszeresen figyelemmel kísérte a változásokat, azokról írásban kaptak tájékoztatást tagjai.

A 2010. év végén lejárt szállítói tartozás 95,0%-a (187 millió Ft) 30-60 nap közötti volt. A szállítók felé fennálló lejárt kötelezettségek állományában 2010-ben fordult elő 91 napot meghaladó lejárt tartozás (252 ezer Ft). A 91 napon túli tartozásállomány teljes egészében a Kórháznál jelentkezett. Szállítók felé fennálló kötelezettség átütetemesítésére a vizsgált időszakban egy alkalommal,

⁴⁶ A legmagasabb állomány sem haladta meg a költségvetési kiadások 1,5%-át.

közel egymillió forint összegben került sor az Önkormányzat egy intézményénél, melyet járulékos költség nem terhel.

A 2010. december 31-i mérlegben kimutatott szállítói kötelezettség 572 millió Ft volt. A **le nem járt** tartozásállomány 375 millió Ft-ot tett ki, amelynek 89,2%-a (335 millió Ft) a Kórház tartozása volt. Az Önkormányzatnál a 2010. év végén kimutatott szállítói kötelezettségre fedezetet a mérlegben kimutatott 73 millió Ft követelésállomány, illetve a 4043 millió Ft mérleg szerinti pénzeszközök nyújtanak.

Az Önkormányzat hosszú távú kötelezettségei között szerepel a 2010. évi mérlegben **23 millió Ft összegű lízingkötelezettség**. Összesen 11 eszközt lízingeltek, amelyből nyolc gépkocsi beszerzését biztosították, valamint a Kórház számára három szakmai gépet vásároltak. A lízingszerződést minden esetben változó kamatra kötötték, és csak hat esetben volt deviza alapú a kötelezettség. A lízingelt eszközök miatti kötelezettség a 2010. évi mérlegben 23 millió Ft, ami az egyéb hosszú lejáratú kötelezettségeknek mindössze 0,3%-a.

3.3. Egyéb kötelezettségek

Az Önkormányzat a vizsgált időszakban **egy alkalommal vállalt kezességet**, amikor saját gazdasági társasága tulajdonába került az idők otthona céljára kiválasztott ingatlan. Az ingatlan 2008. február 18-ai megvásárlásával a garanciavállalás is megszűnt⁴⁷.

Az Önkormányzat 196/2010. (XI. 25.) Közgyűlési határozatával **kamatmentes működési kölcsönt nyújtott** a kizárólagos tulajdonában álló Zöld Fenyő Kft-nek. A hitelnyújtást az indokolta, hogy a szociális célra megvásárolt ingatlan átvétele után a társaság „kiüresedett”, de végelszámolás helyett a Közgyűlés a kft. értékesítését tűzte ki célul, a működés költségeire⁴⁸ 68 ezer Ft kölcsönt utalt át az Önkormányzat. A közgyűlési határozat kölcsönről szól, de a tényleges helyzet alapján nem várható, hogy a nem működő kft rendelkezni fog olyan bevétellel, ami a kölcsön visszafizetését lehetővé tenné.

A vizsgált időszakban **14 esetben került sor követelés elengedésére**, de azok bruttó összege együttesen nem érte el az ötmillió Ft-ot, amelyből közel négymillió Ft külföldi betegek ellátása, valamint detoxikálási eljárás miatti követelés volt.

Az Önkormányzat pénzügyi kötelezettségeinek fedezeteként **ingatlanon jelzálogjog alapításához** és bejegyzéséhez **nem járult hozzá**.

---

⁴⁷ Az adásvételi szerződésben rögzítették, hogy a vételárból a hitel visszafizetésre kerül, ezzel egyidejűleg megszűnik a kezesi felelősség.

⁴⁸ Az ügyvezető és a felügyelő bizottság tagjai díjazásban nem részesültek, csak az adminisztratív feladatok ellátásához kellett a kölcsön.

Az Önkormányzatnál jelenleg öt peresített eljárás van folyamatban közalkalmazotti jogviszony megszűntetések és önkormányzati követelések miatt.

A vizsgált időszakban nem történt meg annak felmérése, hogy az **eszközök elhasználódása, amortizációja fedezetének biztosítása** mekkora forrásokat igényel az Önkormányzatnál. Az Önkormányzat számviteli politikájában rögzítette a tárgyi eszközök elhasználódása miatti értékcsökkenés elszámolásának formáját és mértékét, de a megképzett amortizáció fedezetének felhasználására vonatkozó eljárási szabályt, visszapótlási algoritmust nem határoztak meg.

A felújítás, az eszközök pótlása a feladatok ellátását biztosító intézményeknél jelentkező igény és az Önkormányzat pénzügyi lehetősége függvényében történt, hogy az intézmények megfeleljenek a szakhatósági előírásoknak. Az Önkormányzat a 2007-2010. években a tárgyi eszközök után **910 millió Ft összegű értékcsökkenést számolt el**. Felújításra 350 millió Ft-ot fordítottak.

4. A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY MEGTEREMTÉSE ÉRDEKÉBEN HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

A jelentésben szereplő CLF modellben (2/a. számú melléklet) bemutatott működési és felhalmozási hiány mindamelllett alakult ki, hogy a vizsgált időszakban az Önkormányzat folyamatosan intézkedéseket tett, hogy alkalmazkodjon a finanszírozási rendszer változása miatti forráscsökkenéshez. Ennek érdekében kiadáscsökkentő döntéseket hozott.

A kiadáscsökkentő intézkedések megtétele a gazdálkodás átláthatóbbá tételét, valamint a feladatellátás szakmai színvonalának, de kiemelten a **pénzügyi helyzetnek a javítását** célozták. A legjelentősebb mértékű kiadási megtakarítást a feladat- és intézményátadásokkal, intézményi átszervezésekkel továbbá létszámleépítésekkel érték el, emellett sikerült megőrizniük intézményeik gazdálkodásának stabilitását.

Az Önkormányzat gazdasági programját két fordulóban tárgyalta. A 61/2007. (III. 29.) számú határozatában meghatározták a szerkezeti vázlatát, melynek költségvetési gazdálkodási alapelveiben rögzítésre került, hogy „A fejezet nem számszaki koncepció, a számszaki vonatkozásokkal nem tudunk foglalkozni.” A Közgyűlés 128/2007. (VI. 7.) számú határozatával elfogadott gazdasági program készítésével párhuzamosan elkezdődött a közoktatási **intézmények** 2007. évi költségeinek csökkentése.

- A Közgyűlés 22/2007. (I. 25.) számú határozattal elrendelte az esztergomi Dobó Katalin Gimnáziumban folyó 8 évfolyamos gimnáziumi oktatásnak Esztergom várost illető – az alapfokú oktatást érintő – anyagi terhének érvényesítését⁴⁹, az Arany János Tehetség gondozó Program kimenő rendszerű

---

⁴⁹ Az Önkormányzat számára nem kötelező feladatként végzett alapfokú oktatás normatív állami hozzájárulás feletti működési költségeinek áthárítása Esztergom Város Önkormányzatának.

megszüntetését a minisztériummal folytatott tárgyalások eredménye szerint. A Közgyűlés elrendelte a felnőttoktatás megszüntetését a 2007/2008-as tanévtől az Eötvös József Gimnázium és Kollégium, a Zsigmondy Vilmos Gimnázium és Szakközépiskola, valamint a Jávorka Sándor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium intézményeiben, továbbá a két tanítási nyelvű oktatás párhuzamosságának megszüntetését. Elrendelte emellett a szakiskolások szakközépiskolájában az évfolyamonként két osztály helyett egy indulásának engedélyezését kimenő rendszerben, az OKJ-s szakképzés kimenő rendszerben történő megszüntetését a 2007/2008-as tanévtől az Eötvös József Gimnáziumban és a Jókai Mór Gimnáziumban, és a 9. évfolyamon négy osztály helyett három indításának az engedélyezését a Bottyán János Szakközépiskolában. Az előterjesztés feladatonként meghatározta a várható megtakarításokat, melyek összege 2008. évtől évi 86 millió Ft.

- Az **intézmény**átadások közül a legnagyobb összegű megtakarítást, 373 millió Ft-ot a Gyermekvédelmi Szolgálat és Csecsemőotthon átadása – a Váci Egyházmegyének majd a Szeged-Csanádi Egyházmegyének – eredményezett. A Közgyűlés 64/2008. (IV. 24.) számú határozatával megkezdte a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi szakellátás átadását, elsőként a nevelőszülői hálózatot majd a teljes Komárom-Esztergom megyei gyermekvédelmi szakellátási rendszert⁵⁰. Az Önkormányzat az ingatlanvagyonot nem adta át a szolgáltatóknak. A 2011. évi állapot szerint a teljes ellátást a Szeged-Csanádi Egyházmegye „Názáret” Szociális Szolgáltató Intézménye végzi⁵¹. A finanszírozási szerződés szerint az Egyházmegye által biztosított szolgáltatásért a Megyei Önkormányzatot díjfizetési kötelezettség terheli, melynek összege, a szerződő felek előzetes egyeztetése szerint – a Megyei Önkormányzat mindenkor éves költségvetési rendeletében megállapítottak alapján – meg egyezik a normatív állami hozzájárulás, a kiegészítő támogatás és az intézmény saját bevételei, valamint az átadott ellátási feladat működtetéséhez és fenntartásához szükséges teljes költség közötti különbözettel. A 2010. december 18-i szerződésmódosítás értelmében a támogatás 2011. évtől évi maximum 200 millió Ft, továbbá az Önkormányzat évi 20 millió Ft felújítási és 10 millió Ft „havarria” előirányzatot biztosít, melyek felhasználása előzetes egyeztetés és írásbeli elismerés után történhet. A kimutatott megtakarítást az utolsó önkormányzati feladatellátási évhez viszonyítva számították.
- További hét intézmény, illetve feladat átadásával (Dobó Gimnázium, Szabolcsi Bence Alapfokú Művészeti Intézmény, Jókai Mór Gimnázium és Szakképző Iskola, Bottyán Műszaki Szakközépiskola, Tatai Idősek Otthona, Tatabányai Múzeum, Közművelődési feladat és az Eötvös Gimnázium) 509 millió Ft megtakarítás realizálódott az Önkormányzat kimutatása szerint. Intézményi átszervezésből és feladatátrendezésből négy intézménynél (a Tatai Általános Iskola a Móra Iskola és a Hegyháti Iskola összevonása, az Integrált

---

⁵⁰ A testületi döntések a feladatátadással és finanszírozással kapcsolatban: 109/2008. (IV. 26.) számú, 180/2008. (IX. 25.) számú, 19/2009. (I. 29.) számú, 25/2010. (II. 18.) számú és a 24/2011. (I. 27.) számú határozatok.

⁵¹ Az Önkormányzat a BM részére 2010 decemberében készített tájékoztatójában az egyházi feladatellátást nem szerepeltette.

Szociális Intézmény létrehozása, Tatai és komáromi Nevelési Tanácsadó és a Szakértői Bizottság összevonása, valamint az Alapy Gáspár Szakiskola és Szakközépiskola összevonása a Középfokú Kollégiummal) 237 millió Ft kiadáscsökkentést mutatott ki az Önkormányzat.

- A közalkalmazotti bértáblán felüli bérek és pótlékok 48 millió Ft, a cafeteria felülvizsgálata, 14 millió Ft, a kereset kiegészítés zárolása 18 millió Ft megtakarítást eredményezett.
- A Közgyűlés a 36/2008. (II. 28.) számú határozatával hozta létre a **kiskincstári rendszert**, amelynek célja az Önkormányzat folyamatos fizetőképességének biztosítása, a likviditási nehézségek mérséklése volt. Az Önkormányzatnál kialakult pénzügyi helyzet szükségessé tette, hogy a 2009. évben a kiskincstári finanszírozási rendszer továbbfejlesztésre, szigorításra kerüljön. A szigorítás eredményeként, az Önkormányzat az intézményeket csak a napi kiadásokhoz szükséges mértékig finanszírozta. Az intézkedések számszerűsített hatását nem lehet megállapítani.

A kiadáscsökkentő és intézményracionalizáló intézkedésekkel kapcsolatos 43 közgyűlési döntés előterjesztései a várható megtakarításokra vonatkozó számításokat – a 22/2007. (I. 25.) számú közgyűlési határozattal elrendelt közoktatási intézmények 2007. évi költségeinek csökkentése kivételével – nem tartalmaztak, és **a realizált eredmények** – megvalósítást követő – **utólagos kimutatására sem került sor**. A helyszíni vizsgálat ideje alatt kimutatott megtakarítások – nem teljes körűen – szerepeltek az Önkormányzat által készített kimutatásokon mivel a biztosítások felülvizsgálatának eredményét a rendelkezésre álló időben nem tudták számszerűsíteni.

Az intézményi átadások, átszervezések végrehajtásához kikérték a szakmai szervezetek véleményét, a jogszabályban előírt egyeztetéseket lefolytatták. A gyermekvédelmi intézmények átadását követő működési tapasztalatok a rendelkezésre álló beszámolók szerint kedvezőek, a szakmai színvonal, valamint a működés személyi és tárgyi feltételei javultak.

A 2007-2010. években az intézményátadások, a feladatváltozások, valamint a takarékosági intézkedések eredményeként együttesen **1332 millió Ft kiadási megtakarítást**⁵² mutatott ki az **Önkormányzat**, melyből 882 millió Ft (66,2%) az intézményátadások következtében jelentkezett. A kiadáscsökkentő intézkedések hatását beavatkozási területenként a következők részletezik:

---

⁵² A kiadások csökkentését célzó intézkedések elmaradása esetén 2007-2010. évek között a kimutatások alapján 1332 millió Ft-tal magasabbak lettek volna az Önkormányzat kiadásai.

ezer Ft

Az érvényesített kiadás-csökkentés területei	Személyi juttatások és járulékai	Dologi, működési kiadások	Pénzeszköz átadások, támogatások	Összesen
A Közgyűlés működése	5 671	-18	0	5 653
A Hivatalnál	136 412	15 763	-10 854	141 321
Az intézményeknél	476 574	90 086	618 458	1 185 118
ÖSSZESEN	618 657	105 831	607 604	1 332 092

A kiadáscsökkentések eredményeként az Önkormányzatnál elért 1 332 millió Ft megtakarításból 438 millió Ft (32,9%) a személyi juttatásra, 181 millió Ft (13,6%) a járulékokra, 106 millió Ft (7,9%) a dologi kiadásra, 454 millió Ft (34,1%) a pénzeszközátadásra és 153 millió Ft (11,5%) a támogatásra fordított kiadások csökkentéséből adódott.

Az Önkormányzat a **Közgyűlés** működési körében a tiszteletdíjak csökkentése és a költségtérítések felülvizsgálata eredményeként ért el hatmillió Ft összegű megtakarítást, amely nem éri el kiadáscsökkentések 0,5%-át.

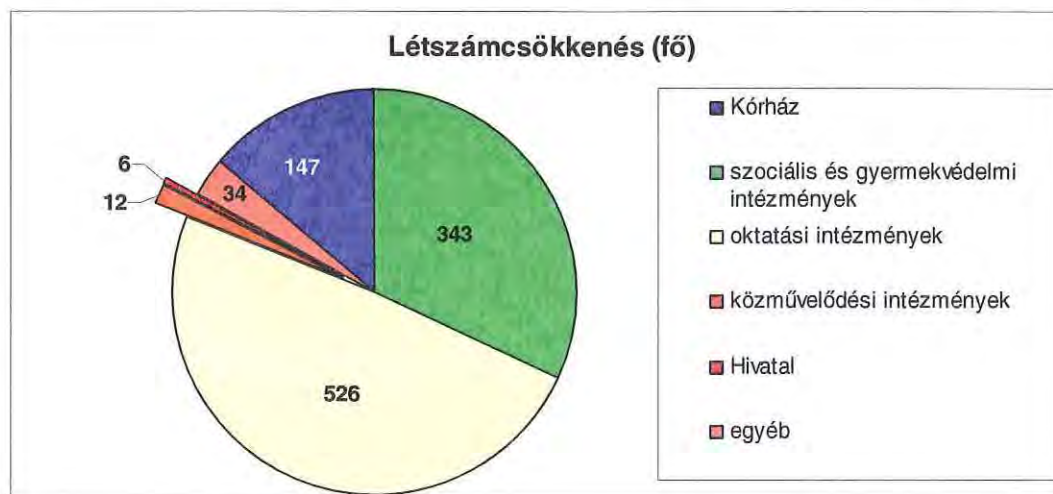
A **Hivatalnál** kimutatott három intézkedésből a létszámcsökkentés 122 millió Ft, a cafetéria elemek csökkentése és az egészségpénztári hozzájárulás megszüntetése 14 millió Ft, az önként vállalt feladatok csökkentése ötmillió Ft megtakarítást eredményezett.

Kiadáscsökkentő intézkedések eredményeként a **2011. évben** az Önkormányzat 72 millió Ft megtakarítást tervez. A tervezett megtakarításokból várhatóan a Hivatalnál a világítástechnikai berendezések megvásárlása bérleti szerződés felmondással (Caminus) 55 millió Ft⁵³, az önként vállalt feladatok és civil szervezetek támogatásainak csökkentése miatt 17 millió Ft jelentkezik. A 2011. évi költségvetésben megszüntették a Sport keretre, a Megye Napok rendezvényre, a Pro-Arte Művészeti Ösztöndíjra, a LIMES tudományos szemle támogatására, a Tudományos-kulturális keretre, Egészségügyi szociális keretre és a Környezetvédelmi keretre biztosított előirányzatot. A helyszíni vizsgálat idején kezdtek el a különböző biztosítás-szolgáltatási szerződések (gépjárművek felelősség és casco, valamint épület-biztosítások) felülvizsgálatát önkormányzati szinten, melyek tervezett megtakarítása nem szerepel a kimutatásokban.

A **létszámcsökkentő intézkedések** következtében 2007-2010 között a Hivatalnál és az intézményeknél összesen 1068 álláshelyet (részben üres állást) szüntettek meg a 2006. december 31-i állapothoz viszonyítva, amelyből 743 (69,6%) szakmai álláshely, 325 (30,4%) az intézményüzemeltetéssel kapcsolatos álláshely volt. A megszüntetett álláshelyekből 526 (49,2%) a közoktatásban megszüntetett álláshely volt. A megszünt álláshelyek közül 592 az intézmények átadásához kapcsolódott.

⁵³ A megtakarítás számításánál a 120 hónapos futamidejű bérleti szerződés még hátralévő 51 hónapját vették figyelembe. Az egy évre vonatkozó megtakarítás 13 millió Ft.

A létszámcsökkenés ágazonkénti alakulását az alábbi grafikon szemlélteti:

A helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódóan a 2007-2010. években 289 millió Ft támogatást igényelt az Önkormányzat, az előző évek áthúzódó hatása miatt 392 millió Ft támogatásban részesült. A támogatás felhasználásával tartósan leépített létszám a 2007-2010. években 246 fő volt. A létszámcsökkentés eredményeként az Önkormányzat 2006. december 31-i átlagléttszáma 3052 főről 22,4%-kal 2011. március 31-re 2367 főre csökkent.

A Hivatal létszáma 2006. december 31-én 94 fő volt, ebből a kormányzati intézkedések miatt 36 fő 2007. január 1-től az APEH állományába került. A Hivatalnál lezajlott átszervezések kapcsán létszámcsökkentési és -növelési intézkedés egyaránt történt, ugyanakkor ténylegesen egy fő létszámcsökkenés realizálódott az eltelt időszakban.

A 2007-2010. évek között az Önkormányzatnál gazdasági társaságokba feladat kiszervezés nem volt.

Az Önkormányzat az átszervezések, a takarékosági intézkedések szakmai feladatellátásra gyakorolt hatását célzottan nem vizsgálta.

Az Önkormányzat a **bevételek növelésére vonatkozó intézkedést a 2007-2011. években nem tett és nem mutatott ki**. Az ingatlanok – ezen belül termőföld – bérbeadásából származó bevétel növekedést a vizsgálat alatt rendelkezésre álló időben nem tudta bemutatni.

A tárgyi eszközök értékesítéséből az Önkormányzatnak a 2007-2010. években 738 millió Ft bevétele volt. A 2011. évi költségvetésében 172 millió Ft tárgyi eszköz értékesítésből származó bevételt tervezett, a helyszíni vizsgálat befejezéséig ebből bevételt nem realizált, így az előirányzat teljesítése bizonytalan.

5. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSI RENDSZERÉNEK 2007. ÉVI ELLENŐRZÉSE SORÁN A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY JAVÍTÁSÁRA TETT SZABÁLYSZERŰSÉGI ÉS CÉLSZERŰSÉGI JAVASLATOK HASZNOSULÁSA

Az ÁSZ jelentésében a munka színvonalának javítása érdekében a Közgyűlés elnökének egy célszerűségi, a főjegyzőnek a jogszabályi előírások maradéktalan betartása érdekében kilenc szabályszerűségi és öt célszerűségi javaslatot tett.

A pénzügyi egyensúly javítására tett szabályszerűségi intézkedés keretében javasoltuk a főjegyzőnek, hogy:

- biztosítsa, hogy a költségvetési rendeletervezetekben az Áht. 8/A. § (7) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a finanszírozási célú pénzügyi műveleteket költségvetési hiányt módosító költségvetési kiadásként, illetve költségvetési bevételként ne vegyék figyelembe;
- gondoskodjon arról, hogy a költségvetési rendeletervezetek tartalmazzák az Ámr. 29. § (1) bekezdés g) pontjának előírása alapján a többéves kihatással járó európai uniós feladatok előirányzatait éves bontásban, valamint az Ámr. 29. § (1) bekezdés k) pontja alapján elkülönítetten az európai uniós támogatással megvalósuló programok, projektek bevételeit, kiadásait.

A jelentést a Közgyűlés 2008. január 31-i ülésén megvitatta és a 22/2008. (I. 31.) számú határozatával intézkedési tervet fogadott el a feltárt hiányosságok megszüntetésére. Az intézkedési tervben a Közgyűlés valamennyi pontjában felelősként a megyei főjegyzőt jelölte meg.

A megyei főjegyző az ÁSZ megállapításainak realizálására elfogadott intézkedési terv végrehajtásáról a Közgyűlés 2008. október 30-i ülésén számolt be, melyet a Közgyűlés 230/2008. (X. 30.) számú határozatával elfogadott. Ennek ellenére az Ámr. 29. § (1) bekezdés g) pontjára tekintettel a költségvetési és zárszámadási rendeletek továbbra sem tartalmazzák a többéves kihatással járó európai uniós feladatok előirányzatait éves bontásban.

Budapest, 2011. december „19”

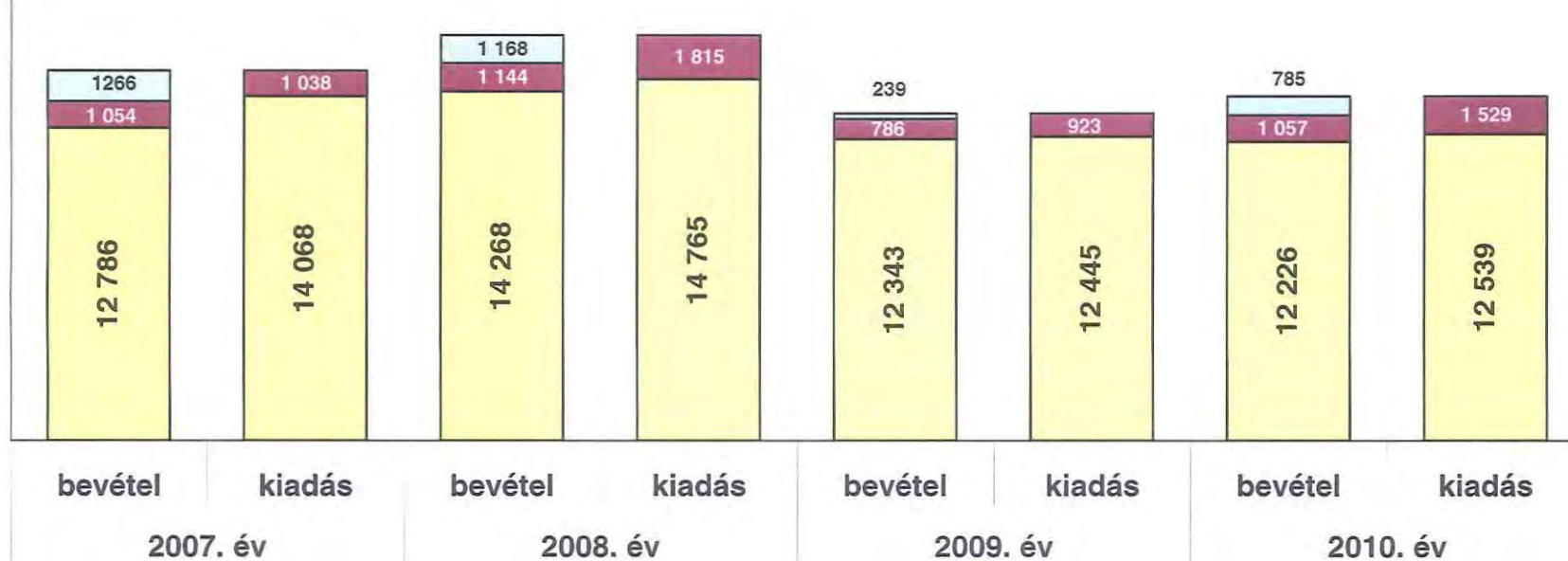

Domokos László

Melléklet: 7 db 15 lap

Működési és felhalmozási célú hiány/többlet alakulása (millió Ft)

működési bevételek és kiadások
  felhalmozási bevételek és kiadások
  hiány/többlet

Az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt bevételei és kiadásai 2007-2010 között

ezer Ft

1. FOLYÓ KÖLTSÉGVETÉS*	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
1.1.1. Saját működési bevételek	2 855 521	3 487 897	3 269 065	2 678 627
1.1.2. Költségvetési támogatás	3 665 303	4 229 258	2 655 242	2 075 947
1.1.3. Átengedett bevételek	1 321 233	589 280	569 787	183 653
1.1.4. Államháztartáson belülről kapott támogatások	5 782 938	6 349 112	5 966 484	7 249 686
1.1.5. EU-tól és külföldről kapott bevételek	968	373	5 167	555
1.1.6. Államháztartáson kívülről kapott bevételek	43 188	30 113	7 611	16 145
1.1.7. Előző évi pénzmaradvány átvétel	154 751	102 823	168 267	301 580
1.1. Folyó bevételek = 1.1.1.+1.1.2.+1.1.3.+1.1.4.+1.1.5.+1.1.6.+1.1.7.	13 823 902	14 788 856	12 641 623	12 506 193
1.2.1. Működési kiadások kamatkifizetések nélkül	13 437 768	13 651 999	12 137 326	11 414 990
1.2.2. Államháztartáson belülről átadott pénzeszközök	410 678	310 716	344 315	225 749
1.2.3.1. vállalkozásoknak	1 407	4 476	23 041	18 538
1.2.3.2. EU-nak, illetve külföldre	0	0	0	0
1.2.3.3. magánszemélyeknek	73 337	58 636	51 937	42 924
1.2.3.4. nonprofit szervezeteknek	64 358	45 068	160 070	180 032
1.2.3. Transzferkiadások (=1.2.3.1.+1.2.3.2.+1.2.3.3.+1.2.3.4.)	139 102	108 180	235 048	241 494
1.2.4. Kamatkifizetések	90 170	351 883	228 181	123 383
1.2.5. Előző évi pénzmaradvány átadás	155 436	103 022	168 268	301 532
1.2. Folyó kiadások = 1.2.1.+1.2.2.+1.2.3.+1.2.4.+1.2.5	14 233 154	14 525 800	13 113 138	12 307 148
1.3. Folyó költségvetés egyenlege MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM (1.1. - 1.2.)	-409 252	263 056	-471 515	199 045
2. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS**				
2.1.1. Saját tőkebevételek	86 315	105 293	308 152	237 166
2.1.2. Államháztartáson belülről kapott támogatások	46 589	236 917	269 255	322 380
2.1.3. EU-tól és külföldről kapott támogatások	0	0	0	0
2.1.4. Államháztartáson kívülről kapott támogatások	157 835	163 033	145 816	157 604
2.1. Felhalmozási bevételek (=2.1.1.+2.1.2.+2.1.3.+2.1.4.)	290 739	505 243	723 223	717 150
2.2.1. Saját beruházási kiadások áfával	900 241	1 395 647	631 962	907 454
2.2.2. Saját felújítási kiadások áfával	81 159	78 753	54 128	185 825
2.2.3. Államháztartáson belülről átadott pénzeszközök	27 718	41 629	59 914	143 039
2.2.4. EU-nak és külföldnek adott pénzeszközök	0	0	0	0
2.2.5. Államháztartáson kívülről adott pénzeszközök	10 650	8 719	9 160	68
2.2.6. Befektetési célú részesedések vásárlása	3 693	0	0	0
2.2. Felhalmozási kiadások (=2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.+2.2.4.+2.2.5.+2.2.6.)	1 023 461	1 524 748	755 164	1 236 386
2.3. Felhalmozási költségvetés egyenlege (2.1. - 2.2.)	-732 722	-1 019 505	-31 941	-519 236
3. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ				
(1.3.) Folyó költségvetés egyenlege Működési Jövedelem + (2.3.) Beruházási költségvetés egyenlege	-1 141 974	-756 449	-503 456	-320 191
4. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK				
4.1. Hitelfelvétel	958 135	366 700	104 721	502 867
4.2. Hiteltörlesztés	79 655	856 765	162 153	239 367
4.3. Forgatási és befektetési célú értékpapírok kibocsátása	0	5 000 000	0	0
4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása	0	0	0	0
4.5. Forgatási és befektetési célú értékpapírok értékesítése	59 770	0	0	5 630
4.6. Forgatási és befektetési célú értékpapírok vásárlása	0	0	0	0
4.7. Egyéb finanszírozási bevételek (függő, átfutó, kiegyenlítő)	-300 367	118 112	-236 212	58 914
4.8. Egyéb finanszírozási kiadások (függő, átfutó, kiegyenlítő)	-170 259	529 394	-499 435	523 992
4.9. Finanszírozási műveletek egyenlege (4.1.-4.2.+4.3.-4.4.+4.5.-4.6.+4.7.-4.8.)	808 142	4 098 653	205 791	-195 948
5. TÁRGYÉVI POZÍCIÓ				
(3.) FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ + (4.9.) Finanszírozási műveletek egyenlege	-333 832	3 342 204	-297 665	-516 139
6. NETTÓ MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM				
(1.3.) Működési Jövedelem - Tőketörlesztés (4.2. Hiteltörlesztés + 4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása)	-488 907	-593 709	-633 668	-40 322
TÁJÉKOZTATÓ ADATOK				
Összes kötelezettség	2 314 365	7 400 512	7 309 539	8 989 943
ebből rövid lejáratú	1 407 750	754 519	736 265	1 238 041
Összes szállítói kötelezettség	539 048	541 789	423 062	571 962
ebből lejárt	5 959	145 267	62 988	196 695
Pénz és tőkepiaci kötelezettség (adósság)	1 611 229	6 700 172	6 732 666	8 301 993
ebből rövid lejáratú	815 256	162 056	265 450	659 254
PPP szerződésből hátra lévő kötelezettséges állomány	0	0	0	0
ebből lejárt szolgáltatási díj miatti kötelezettség	0	0	0	0
Folyószámlahitel napi átlagos állománya	591 006	637 973	87 600	280 529
Likvidhitel napi átlagos állománya	0	0	0	0
Munkabérlőhitel napi átlagos állománya	86 428	0	0	17 979
Peres eljárásokból fennálló függő kötelezettségek	0	0	0	0
Finanszírozásba bevonható eszközök összesen :	1 519 378	4 861 582	4 560 677	4 042 918
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	4 860	4 860	1 620	0
Hosszú lejáratú bankbetétek	0	0	0	0
Értékpapírok	0	0	0	0
Pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül)	1 514 518	4 856 722	4 559 057	4 042 918

* Bevételekben nem térül, a kiadásokban nem jelenik meg az amortizáció, a vagyoni helyzetet az egyenleg befolyásolja

** Bevételekben vagyon megőrzésre és bővítésre fordítható források.

Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, adósságszolgálatának alakulása 2007-2010 között

ezer Ft

Sor- szám	Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
I.	MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK	14 039 198	15 101 216	13 625 080	12 730 579
1.	Sajátos folyó bevételek	2 836 665	3 483 621	3 268 888	2 607 891
1.1.	Intézmények működési bevétele	1 009 857	1 001 469	1 134 335	1 166 680
1.2.	Illetékbevételek	1 744 714	2 016 659	1 774 087	1 203 917
1.3.	Helyi adóbevételek és pótlékok	0	0	0	0
1.4.	Kamat bevétel működési része	82 094	465 493	360 466	237 294
1.5.	Egyéb folyó működési bevételek	0	0	0	0
2.	Támogatás értékű működési bevételek	293 126	289 539	336 014	834 377
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoktól és költségvetési szerveitől	150 201	64 815	47 565	99 416
	többcélú kistérségi társulástól	0	40 603	4 527	4 288
3.	Pénzforgalom nélküli bevételek működésre jóváhagyott része	919 390	845 833	1 203 140	633 186
4.	Államháztartáson kívülről működési célra átvett pénzeszközök	44 156	30 486	12 778	16 700
	ebből:	0	0	0	0
5.	Központi támogatások és átengedett források működési része	9 945 861	10 451 737	8 804 260	8 638 425
	ebből:	0	0	0	0
	SZJA	1 321 233	589 280	569 787	183 653
	önkormányzat és intézmények állami támogatásának működési része	3 134 816	3 802 884	2 604 003	2 039 463
	költségvetési kiegészítések, visszatérülések	0	0	0	0
	társadalombiztosítási alapról	5 489 812	6 059 573	5 630 470	6 415 309
	bevétel	14 039 198	15 101 216	13 625 080	12 730 579
II.	MŰKÖDÉSI KIADÁSOK (kamatkiadás nélkül)	14 124 380	14 167 105	12 860 037	12 077 662
1.	Folyó működési kiadások összesen kamatkiadások nélkül	13 372 721	13 581 151	12 035 037	11 390 334
	ebből:	0	0	0	0
	személyi juttatások	7 061 749	6 930 508	5 723 694	5 521 877
	munkaadót terhelő járulékok	2 250 831	2 188 135	1 755 219	1 472 364
	dologi kiadások	4 009 511	4 301 089	4 475 538	4 265 722
	egyéb folyó kiadások	50 630	161 419	80 586	130 303
	egyéb folyó működési kiadások	0	0	0	68
2.	Támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások	139 102	108 180	235 048	242 456
	ebből:	0	0	0	0
	működési célú pénzeszköz átadás államháztartáson kívülre	65 885	49 656	193 250	198 570
	működési célú pénzeszköz átadás államháztartáson belülre	0	0	0	962
	társadalom és szociálpolitikai juttatások	73 217	58 524	41 798	42 924
3.	Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés működési	266 799	167 058	245 637	219 123
4.	Támogatás értékű működési kiadás	345 758	310 716	344 315	225 749
	ebből:	0	0	0	0
	önkormányzatoknak	300 150	255 965	283 715	166 816
	kistérségi társulásoknak	42 572	52 418	57 600	52 915
		0	0	0	0
III.	ADÓSSÁGSZOLGÁLAT	169 825	1 208 648	390 334	362 750
	tőketörlesztési kötelezettség: működési	0	815 256	120 000	102 424
	felhalmozási	79 655	41 509	42 153	136 943
	kamatfizetési kötelezettség: működési	90 170	145 818	75 751	43 825
	felhalmozási	0	206 065	152 430	79 558
	hosszú lejáratú értékpapír beváltása, vásárlása	0	0	0	0
	beváltás (befektetési célú belföldi)	0	0	0	0
	vásárlás (befektetési célú)	0	0	0	0
	beváltás (külföldi)	0	0	0	0

Sor- szám	Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
IV.	FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK	1 261 353	1 087 311	1 214 014	1 487 857
1.	Saját felhalmozási és tőkejellegű bevétel	105 171	109 569	308 329	307 902
1.1.	Tárgyi eszközök, immat., javak értékesítése, Áfa visszatérülés	80 166	88 084	285 886	284 155
1.2.	Privatizációból származó bevétel	3	0	0	0
1.3.	Osztalék, részesedések	5 662	0	0	0
1.4.	Kamatbevétel felhalmozási része	0	0	0	2 251
1.5.	Helyi adók átengedett adók felhalmozási része	0	0	0	0
1.6.	Egyéb folyó felhalmozási bevételek	19 340	21 485	22 443	21 496
2.	Támogatásértékű felhalmozási bevételek	46 589	236 917	269 255	322 380
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoktól és költségvetési szerveitől	18 874	221 429	63 675	114 182
	többcélú kistérségi társulástól	0	0	0	0
3.	Pénzforgalom nélküli bevételek felhalmozásra jóváhagyott része	421 271	151 418	439 375	663 487
4.	Államháztartáson kívülről felhalmozási célra átvett pénzeszközök	157 835	163 033	145 816	157 604
		0	0	0	0
5.	Állami felhalmozási és tőkejellegű bevétel	530 487	426 374	51 239	36 484
5.1.	EU költségvetésből átvétel	0	0	0	0
5.2.	Önkormányzatok költségvetési támogatása felhalmozási célra	530 487	426 374	51 239	36 484
		0	0	0	0
V.	FELHALMOZÁSI KIADÁSOK	1 042 065	1 531 560	780 084	1 342 489
1.	Folyó felhalmozási kiadások kamatkiadások nélkül	1 003 697	1 481 212	695 340	1 094 011
1.1.	Beruházás, felújítás	981 400	1 474 400	686 090	1 093 279
1.2.	Értékesített tárgyi eszközök eÁfa befizetés	18 604	6 812	9 250	732
1.3.	Részesedések vásárlása	3 693	0	0	0
2.	Támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások	21 104	15 847	25 126	22 009
	ebből:				
	felhalmozási célú pénzeszköz átadás államháztartáson kívülre	0	0	0	0
	felhalmozási célú támogatások, kölcsön, kölcsön törlesztése	21 104	15 847	25 126	22 009
3.	Támogatásértékű felhalmozási kiadások	17 264	34 501	43 948	120 068
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoknak és költségvetési szerveinek	16 929	18 301	36 448	120 068
	többcélú kistérségi társulásnak	0	7 500	7 500	0
4.	Pénzforgalom nélküli kiadások felhalmozásra jóváhagyott része	0	0	15 670	106 401
	kontroll (muk-bev.+felh.bev)	15 300 551	16 188 527	14 839 094	14 218 436
	kontroll tárgyevi költségv. kiadás (II.+V.+6/6+6/25)	15 256 615	16 050 548	13 868 302	13 543 534
	adósságszolgálatból fennálló	79 655	856 765	162 153	239 367
	kontroll összes kiadás	15 336 270	16 907 313	14 030 455	13 782 901
VI.	Hitel, kölcsön felvétel	1 017 905	5 366 700	104 721	508 497
6.1.	rövid lejáratú hitelek felvétele	0	0	0	0
6.2.	likvid hitelek felvétele	508 135	0	102 425	493 717
6.3.	hosszú lejáratú hitelek felvétele	450 000	366 700	2 296	9 150
	Befektetési és hosszú lejáratú értékpapírok kibocsátása, értékesítése	59 770	4 304 744	0	5 630
	kibocsátás (befektetési célú belföldi)	0	4 304 744	0	0
	értékesítés (befektetési célú)	59 770	0	0	5 630
	kibocsátás (külföldi)	0	0	0	0
6.4.	forgatási célú értékpapírok beváltása, vásárlása és a kibocsátása, értékesítés	0	695 256	0	0
6.6.	hitelfelvétel külföldről	0	0	0	0
VII.	Finanszírozási pü-i műveletek egyenlege	938 250	4 509 935	-57 432	269 130

Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat

Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése

ezer Ft

Fejlesztési feladat megnevezése	Beru- házás kezdeté	Teljes bekerülési költség	2006.decem- ber 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezett- ség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
						Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
150 fh-es Pszichiátriai Betegek Otthona építése	2004	1 163 251	833 750	329 501	0	0	0	0	0	0
Bottyán J. Műszaki SZKI rekonstrukció	2006	923 411	21 120	902 291	0	0	0	0	0	0
Intézményi vizesblokkok felújítása és tisztasági festések	2007	10 282	0	10 282	0	0	0	0	0	0
Állami földek vásárlása (Báboina, Ács)	2007	301 258	0	301 258	0	0	0	0	0	0
Zöldfenyő Idősek Otthona ingatlanberuházás	2007	418 600	0	418 600	0	0	0	0	0	0
Mentálhygiénés és Rehabilitációs Intézmény B épület komplex akadálymentesítése	2007	21 545	0	21 545	0	0	0	0	0	0
Jávorka S. SZKI tárgyi eszközbeszerzés	2007	11 796	0	11 796	0	0	0	0	0	0
Széchenyi I. SzKI számítástechnikai eszközök beszerzése	2007	15 231	0	15 231	0	0	0	0	0	0
Géza fejedelem Ip. SZKI és Kollégium gép-berendezés, felszerelés beszerzés	2007	15 020	0	15 020	0	0	0	0	0	0
Szt. Borbála Kórház, ügyviteli és számítástechn. eszközök beszerzése	2007	52 085	0	52 085	0	0	0	0	0	0
Szt. Borbála Kórház, szellemi termékek beszerzése	2007	10 294	0	10 294	0	0	0	0	0	0
Szt. Borbála Kórház, egyéb gépek beszerzése	2007	17 790	0	17 790	0	0	0	0	0	0
Szt. Borbála Kórház, Orvosi gép, műszer beszerzés	2007	88 372	0	88 372	0	0	0	0	0	0
Szt. Borbála Kórház épületfelújítások 3/2008. (II.28.) ÖR	2007	23 390	0	23 390	0	0	0	0	0	0
Engedélyes tervek, pályázat előkészítések	2008	21 720	0	21 720	0	0	0	0	0	0
Mentálhygiénés és Rehabilitációs Intézmény rekonstrukciója	2008	3 243	0	3 243	0	0	0	0	0	0
Jávorka S. SZKI, tangazdaság épületeinek bővítése, felújítása	2008	12 520	0	12 520	0	0	0	0	0	0
Bottyán J. Műszaki SZKI számítástechnikai eszközök beszerzése	2008	13 533	0	13 533	0	0	0	0	0	0

Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat

Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése

ezer Ft

Fejlesztési feladat megnevezése	Beru- házás kezdete	Teljes bekerülési költség	2006.decem- ber 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezett- ség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
						Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
Széchenyi I. SzKI, számítástechnikai eszközök beszerzése	2008	13 837	0	13 837	0	0	0	0	0	0
Géza fejedelem Ip. SZKI és Kollégium szakmai alapképzés feltételeinek javítása	2008	53 109	0	53 109	0	0	0	0	0	0
Alapy Gáspár SZKI, gépek, berendezések, felszerelések beszerzése	2008	24 545	0	24 545	0	0	0	0	0	0
Szt. Borbála Kórház, gép-műszer beszerzés	2008	104 025	0	104 025	0	0	0	0	0	0
Szt. Borbála Kórház egyéb gépek beszerzése	2008	14 960	0	14 960	0	0	0	0	0	0
Szt. Borbála Kórház, épületek felújítása	2008	28 001	0	28 001	0	0	0	0	0	0
Jávorka S. Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskola főépület hőtechnikai korszerűsítése	2008	12 884	0	12 884	0	0	0	0	0	0
Jávorka S. SZKI új oktatási szárny építése	2009	330 358	0	330 358	0	0	0	0	0	0
Komárom, Csillag Ltp-i 4 db gyermekotthon felújítása	2009	74 509	0	74 509	0	0	0	0	0	0
Fogyatékosok Otthona, Tokodalátó akadálymentesítése	2009	22 055	0	22 055	0	0	0	0	0	0
Fogyatékosok Otthona, Tokodaltáró akadálymentesítés	2009	17 416	0	17 416	0	0	0	0	0	0
Hegyháti komplex akadálymentesítés	2009	33 204	0	33 204	0	0	0	0	0	0
Hivatal korszerűsítés informatikai rendszerek működtetése	2009	16 273	0	16 273	0	0	0	0	0	0
ISZI Szent Rita Fogyatékosok Otthona energetikai korszerűsítése és részleges felújítása	2009	40 572	0	40 572	0	0	0	0	0	0
Szent Borbála Kórház szakmai gépek	2009	89 346	0	89 346	0	0	0	0	0	0
Szent Borbála Kórház épületek felújítása	2009	10 762	0	10 762	0	0	0	0	0	0
Jávorka S. Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskola tárgyi eszköz beszerzés	2009	14 818	0	14 818	0	0	0	0	0	0
Géza Fejedelem Ipari Szakképző Iskola tanműhelyek felújítása	2009	15 327	0	15 327	0	0	0	0	0	0

Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat

**Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése**

ezer Ft

Fejlesztési feladat megnevezése	Beru- házás kezdete	Teljes bekerülési költség	2006.decem- ber 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezett- ség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
						Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
Géza Fejedelem Ipari Szakk.lsk.szakmai alapképzés feltételeinek javítása	2009	35 979	0	35 979	0	0	0	0	0	0
Alapy Gáspár Szakiskola és Szakközépiskola egyéb gépek, berendezések vásárlása	2009	19 527	0	19 527	0	0	0	0	0	0
Mentálhygiénés és Rehabilitációs Intézmény csapadékvíz elvezetés	2010	10 698	0	10 698	0	0	0	0	0	0
Ingatlanvásárlás	2010	50 250	0	50 250	0	0	0	0	0	0
Főzőkonyhák üzemeltetéséhez szükséges eszközök beszerzése	2010	28 355	0	28 355	0	0	0	0	0	0
Hegyháti vizesblokk felújítása	2010	14 010	0	14 010	0	0	0	0	0	0
Szent Borbála Kórház 252 ágyas manuális pavilon felújítása	2010	29 660	0	29 660	0	0	0	0	0	0
Szent Borbála Kórház egyéb gépek, berendezések beszerzése	2010	58 924	0	58 924	0	0	0	0	0	0
Szent Borbála Kórház Tüdőgondozó kialakítása	2010	126 850	0	126 850	0	0	0	0	0	0
Jávorka S. Mezőg.és Élelmiszeripari Szakk. Isk.gépek, berendezések vásárlása	2010	13 433	0	13 433	0	0	0	0	0	0
Géza Fejedelem Ipari Szakképző Iskola szakmai alapképzés feltételeinek javítása	2010	30 831	0	30 831	0	0	0	0	0	0
Óvoda, Ált.Iskola, Speciális Szakisk., Diákotthon, Gyermekotthon gépek, berendezések vásárlása	2010	14 998	0	14 998	0	0	0	0	0	0
Szt. Borbála Kórház, Manuális pavilon energetikai korszerűsítés KEOP 5.3.0/B	2009	791 180	0	0	321 318			321 318	399 383	70 479
Szt. Borbála Kórház struktúráváltozást támogató infrastruktúra fejlesztés TIOP 2.2.4	2009	4 737 200	0	0	473 150			473 150	3 624 443	639 607
10 millió Ft alatti fejlesztések a Hivatalnál	2007-2010									
10 millió Ft alatti fejlesztések a Kórháznál	2007-2010									
10 millió Ft alatti fejlesztések a többi intézménynél	2007-2010									
Összesen		10 001 237	854 870	3 617 987	794 468	0	0	794 468	4 023 826	710 086

1. Bevezetés	1
2. A felhalmozási célú bevételek szerepe	2
3. A felhalmozási célú bevételek forrásai	3
4. A felhalmozási célú bevételek felhasználása	4
5. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	5
6. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	6
7. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	7
8. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	8
9. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	9
10. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	10
11. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	11
12. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	12
13. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	13
14. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	14
15. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	15
16. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	16
17. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	17
18. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	18
19. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	19
20. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	20
21. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	21
22. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	22
23. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	23
24. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	24
25. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	25
26. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	26
27. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	27
28. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	28
29. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	29
30. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	30
31. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	31
32. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	32
33. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	33
34. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	34
35. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	35
36. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	36
37. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	37
38. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	38
39. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	39
40. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	40
41. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	41
42. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	42
43. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	43
44. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	44
45. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	45
46. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	46
47. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	47
48. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	48
49. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	49
50. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	50
51. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	51
52. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	52
53. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	53
54. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	54
55. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	55
56. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	56
57. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	57
58. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	58
59. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	59
60. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	60
61. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	61
62. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	62
63. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	63
64. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	64
65. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	65
66. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	66
67. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	67
68. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	68
69. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	69
70. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	70
71. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	71
72. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	72
73. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	73
74. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	74
75. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	75
76. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	76
77. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	77
78. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	78
79. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	79
80. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	80
81. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	81
82. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	82
83. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	83
84. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	84
85. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	85
86. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	86
87. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	87
88. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	88
89. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	89
90. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	90
91. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	91
92. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	92
93. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	93
94. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	94
95. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	95
96. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	96
97. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	97
98. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	98
99. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	99
100. A felhalmozási célú bevételek szerepe a költségvetésben	100

felhasználása) sem volt elegendő ahhoz, hogy az Önkormányzati fenntartású intézmények mára ne rendelkezzenek szállítói tartozással.

Mint az részben rögzítésre került a jelentés 23. oldalán szereplő megállapításban is, a felhalmozási célú bevételek – értve ez alatt a felhalmozási céllal kibocsátott kötvény még fel nem használt összegének betétként történő elhelyezéséből származó – tulajdonképpen felhalmozási bevétel, mint kamatbevétel egy részét is, Önkormányzatunk a működési kiadásai finanszírozására használta fel, illetve tervezi felhasználni az idei évben is.

A fenti keresztfinanszírozás csökkentése érdekében Önkormányzatunk az idei évben döntött az ÖNHIKI pályázat benyújtásáról, azonban a tervezett bevételeknek, és azon belül is a várható felhalmozási bevételeknek a működési kiadások esedékességétől eltérő üteme miatt, az Önkormányzat fenntartásában működő intézmények likviditásának biztosítása érdekében a 2010. évben rendelkezésre álló - akkor még - 800 millió Ft összegű folyószámla hitelkeretet idén februárban 1.200 millió Ft-ra kényszerültünk emelni. E hitelkeret szerződés szerint 2011. október végéig áll rendelkezésünkre, a futamidő hosszabbítására vonatkozó igényünket, közgyűlési jóváhagyást követően kérjük számlavezetőnktől.

Komárom–Esztergom Megye Önkormányzata elmúlt 4-5 évbeli, az Állami Számvevőszék jelentésében szereplő CLF modellben is bemutatott működési- és felhalmozási hiánya mindemellett alakult ki, hogy ezen időszakban az Önkormányzat folyamatos kiadáscsökkentő intézkedéseket (feladat- és intézményátadásokat, intézményi átszervezéseket, létszámcsoökkentéseket) tett annak érdekében, hogy alkalmazkodva a finanszírozási rendszer kedvezőtlen változásához, biztosítsa éves költségvetéseinek egyensúlyát, a kiadásokhoz szükséges bevételek realizálását. A legfőbb intézkedések hatásaként, mint az a jelentés 43. oldala is bemutatja, 1332 millió Ft megtakarítást nevesítettünk.

A 2011. évi költségvetésben a felhalmozási bevételek között szereplő tárgyi eszköz értékesítési bevétel cél (mintegy 172 millió Ft) realizálása, a lejárt szállítói tartozások finanszírozásához szükséges forrás biztosításának bizonytalansága okozza jelenleg a legnagyobb problémát. Önkormányzatunk folyószámla-hitelkerete most már nem teszi lehetővé a likviditás folyamatos biztosítását, a keret közel maximális igénybevétele miatt, ezért október óta havi rendszerességgel élünk a munkabérhitel igénybevételeinek lehetőségével, és az idei évben – a már meglévő, 2016. évben lejáráó két, együttesen 950 millió Ft összegű, működési célú hitelünk mellé – további 539 millió Ft összegű, éven túli lejáratú hitel felvételét tervezzük.

Amennyiben csak ezt, a többéves futamidejű működési hitelfelvételt összesítjük, ami mintegy 1,5 milliárd Ft, megállapítható, hogy a fentiekben jelzett mindössze két tételből adódó, a központi intézkedések következményeként az elmúlt években cca. 3,3 milliárd Ft-tal csökkent állami finanszírozás közel 55 %-át (1,8 milliárd Ft-ot):

- részben kiadáscsökkentő intézkedésekkel,
- részben pedig a forgalomképes vagyonának értékesítésével, és nem utolsó sorban
- az idő közben fejlesztési céllal kibocsátott kötvényforrásból származó bevételek realizálásával

kompenzálni, biztosítani tudta Önkormányzatunk.

Azonban mind a forgalomképes ingatlanállomány, mind a még fel nem használt kötvényforrás korlátozott nagyságrenddel bír, és így az ezen forrásokból származó bevételek is természetszerűleg folyamatosan csökkennek.

Az Önkormányzat vizsgált időszakbeli beszámolóinak adattartalma és a jelen levélhez mellékelt kitöltött táblázatok számszaki adatai egyértelműen és valósághűen tükrözik Önkormányzatunk pénzügyi- és vagyoni helyzetét.

A vagyon alakulása alapján megállapítható, hogy bár a végrehajtott fejlesztések, a teljesített felhalmozási- és felújítási kiadások, mint a befektetett eszközök állományát növelő tételek ellenére, a fentiekben jelzett, az évek során tervezett és megvalósított tárgyi eszköz értékesítéseken túl, a vagyon csökkenését eredményező értékcsökkenések összegének elkülönítését, esetlegesen abból valamilyen, a későbbi években felhasználható „Felhalmozási, felújítási Alap” képzését Önkormányzatunk nem tudta és az idei évben sem tudja tervezni.

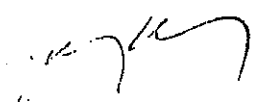
Az Állami Számvevőszék javaslatának megfelelően a Közgyűlést rendszeresen tájékoztatjuk az Önkormányzat pénzügyi helyzetéről, mint pl. a 2011. június 30-i ülésen kerül betérjesztésre a 2011. évi költségvetési rendelet 2.sz. módosítása, mellyel összhangban – a pénzügyi helyzet ismertetésével együtt - betérjesztésre kerül a meglévő folyószámla hitelkeret futamidejének meghosszabbításáról és a már jelzett működési hitel felvételéről szóló előterjesztés is.

A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat pénzügyi egyensúlyának megtartása megítélésem szerint már rövidtávon is kockázatot hordoz, mivel a banki döntések még nem ismertek számunkra, s jelentős bizonytalanságot hordoznak. Amennyiben nem sikerül a folyószámlahitel szerződés lejáratát meghosszabbítani, illetve a költségvetési hiány külső finanszírozására jóváhagyott éven túli működési hitelhez jutni, a fizetőképességünk az őszre kérdésessé válik, már a munkabérek kifizetősége szintjén is, tekintettel arra, hogy a havi, kötelezettségvállaláson alapuló kiadásaink átlagosan, havi 90 M Ft-ot meghaladó mértékben magasabban a bevételeinknél. Amennyiben a bankok elutasítják kérelmünket, illetve nem kapunk további finanszírozást, az előre vetíti a más önkormányzatoknál bekövetkezett fizetéseképtelenség lehetőségét.

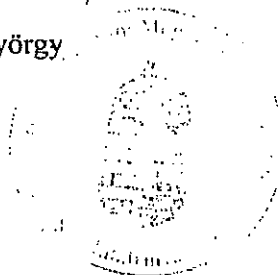
Az Önkormányzat vezetése folytatja az intézményracionizálásban, takarékos gazdálkodásban rejlő tartalékok feltárását, a költségvetés szűkítéséhez szükséges intézkedések meghozatalát. A 2011.06.30-i közgyűlésre előterjesztett anyagok az oktatási intézményeknél előírt óraszámcsökkentés, létszámcsökkentés hatásaként további jelentős, de nem elégséges költségcsökkentést tartalmaznak. A fentiekben is bemutatottak alapján már önerőből a pénzügyi egyensúly fenntartása meghaladja a lehetőségeinket.

Kérem kiegészítő anyagom szíves elfogadását!

Tatabánya, 2011. 06. 29.

Popovics György
Elnök

Melléklet: 3 db táblázat

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELNÖK

Ikt.szám: V-3019-14/2011.

Popovics György úr
elnök

Komárom-Esztergom Megye Önkormányzata

Tatabánya

Tisztelt Elnök Úr!

Az Önkormányzat pénzügyi helyzetéről készült jelentés-tervezethez készített kiegészítését megkaptam, azt köszönettel vettem.

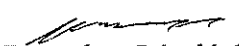
Kiegészítésében a jelentés-tervezetben foglalt megállapításainkat nem vitatta, észrevételei azokat igazolják.

Köszönöm Elnök úrnak és munkatársainak az ellenőrzés során tanúsított hozzáállását, amellyel a pénzügyi helyzetelemzés elkészítésében részt vettek, azt munkájukkal segítették.

Budapest, 2011. december " 9 ".

Tisztelettel:

Domokos László

Melléklet: jelentés

